

SLACHTA MARGIT
NEMZETI SZOCIÁLPOLITIKAI INTÉZET

MUNKAHELYI REHABILITÁCIÓS MENTOR

Képzés

III. Modul A MUNKAERŐ-PIACI INTEGRÁCIÓ FOLYAMATA

Daczi Péter
pályázati igazgató
Slachta Margit
Nemzeti Szociálpolitikai Intézet
Pályázati Igazgatóság

Budapest
2025.11.10.

SLACHTA MARGIT
NEMZETI SZOCIÁLPOLITIKAI INTÉZET

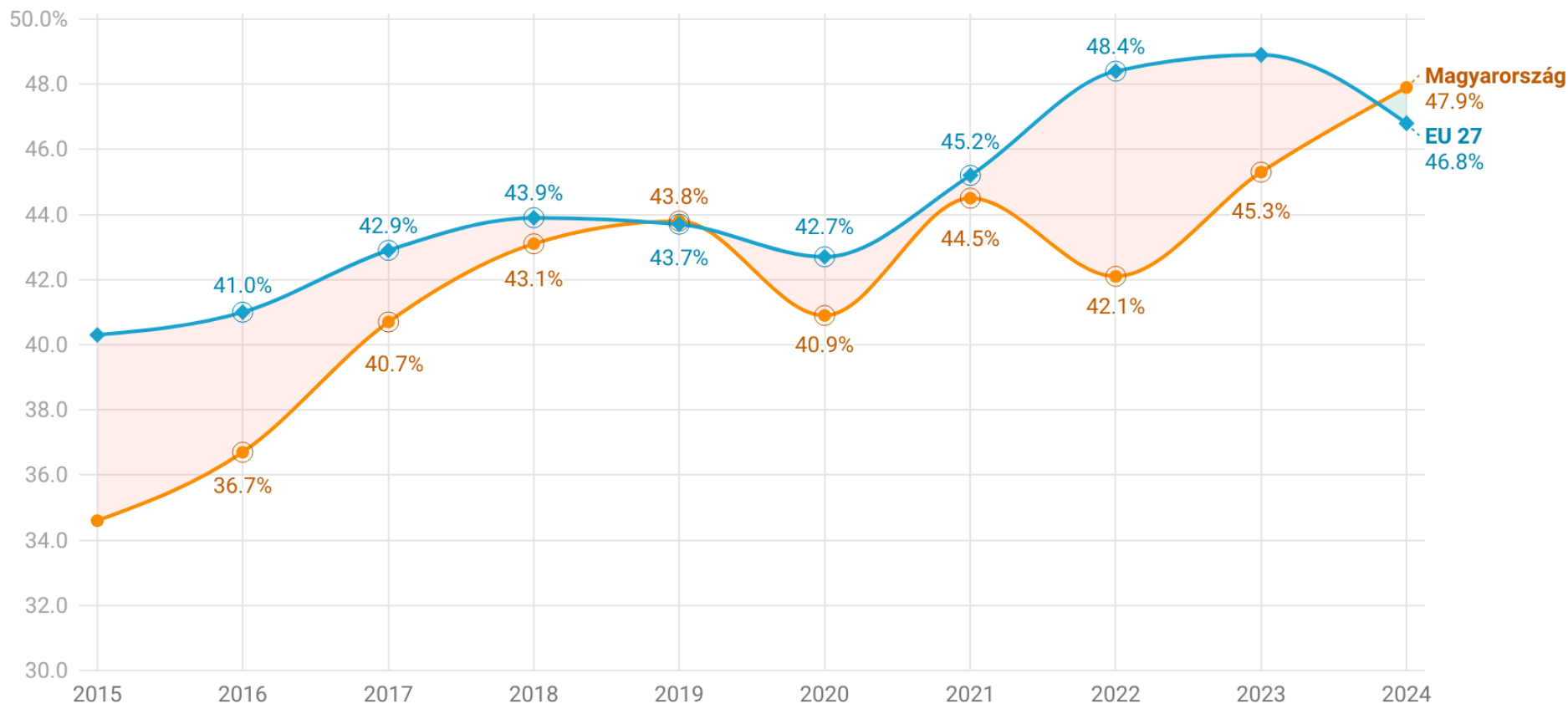
1. A megváltozott munkaképességű és fogyatékkal élő személyek munkaerőpiaci helyzete

1.1. Nehézségek, kihívások

1.2. Erősségek, lehetőségek, kitörési pontok

Fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatási rátájának változása

Az EU hivatalos statisztikái szerint, a fogyatékossgal élő és nem fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatási rátája közötti különbség/eltérés, valamint az általános foglalkoztatási ráta különbsége alapján kalkulált fogyatékossgal élő személyek származtatott foglalkoztatási rátája

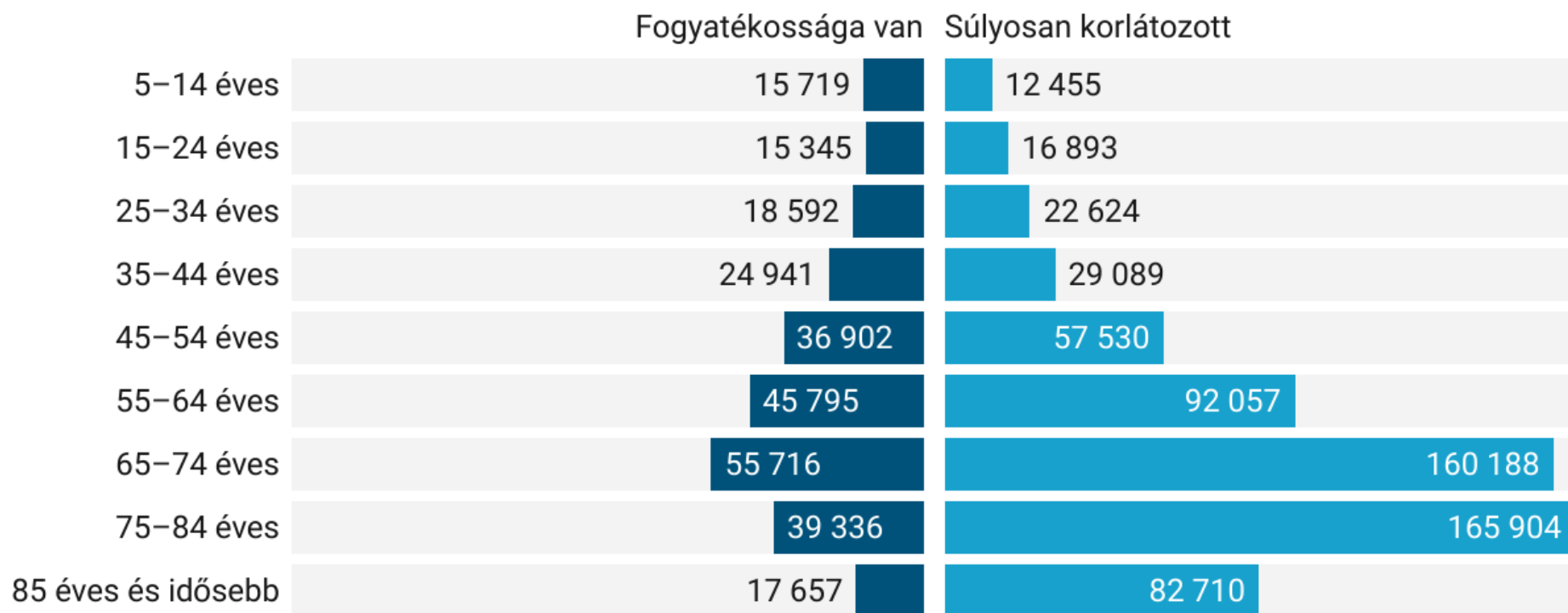

15-64 év közötti személyek foglalkoztatottsága - EU LFS

Fogyatékossgal élő és nem fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatási rátája közötti különbség/eltérés - EU SILC

Fogyatékosága van és súlyosan korlátozottak korfája

A 2022-es Népszámlálás során "Fogyatékosága van" illetve "súlyosan korlátozott" választ megjelölő személyek száma életkori bontás alapján

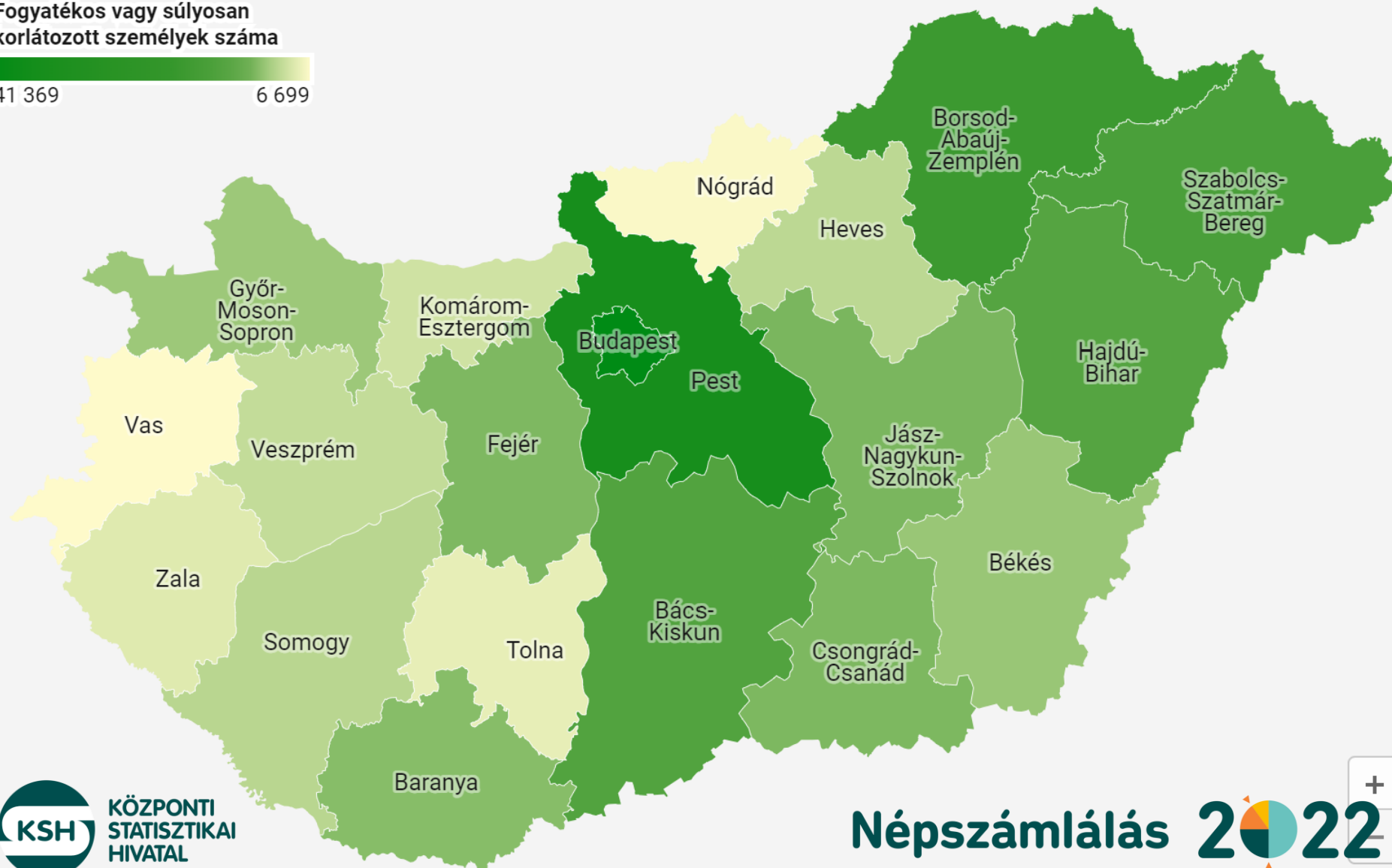
270 003 fő fogyatékosága van, 639 450 fő súlyosan korlátozott választ megjelölő válaszadó alapján

Grafikon: Érték vagy! Portál • Forrás: KSH • A készítéshez használt program: Datawrapper

"Fogyatékos vagy súlyosan korlátozott" személyek száma

A 2022-es Népszámlálás során a 15-64 év közötti, "Fogyatékos vagy súlyosan korlátozott" választ megjelölő személyek száma, vármegyénként

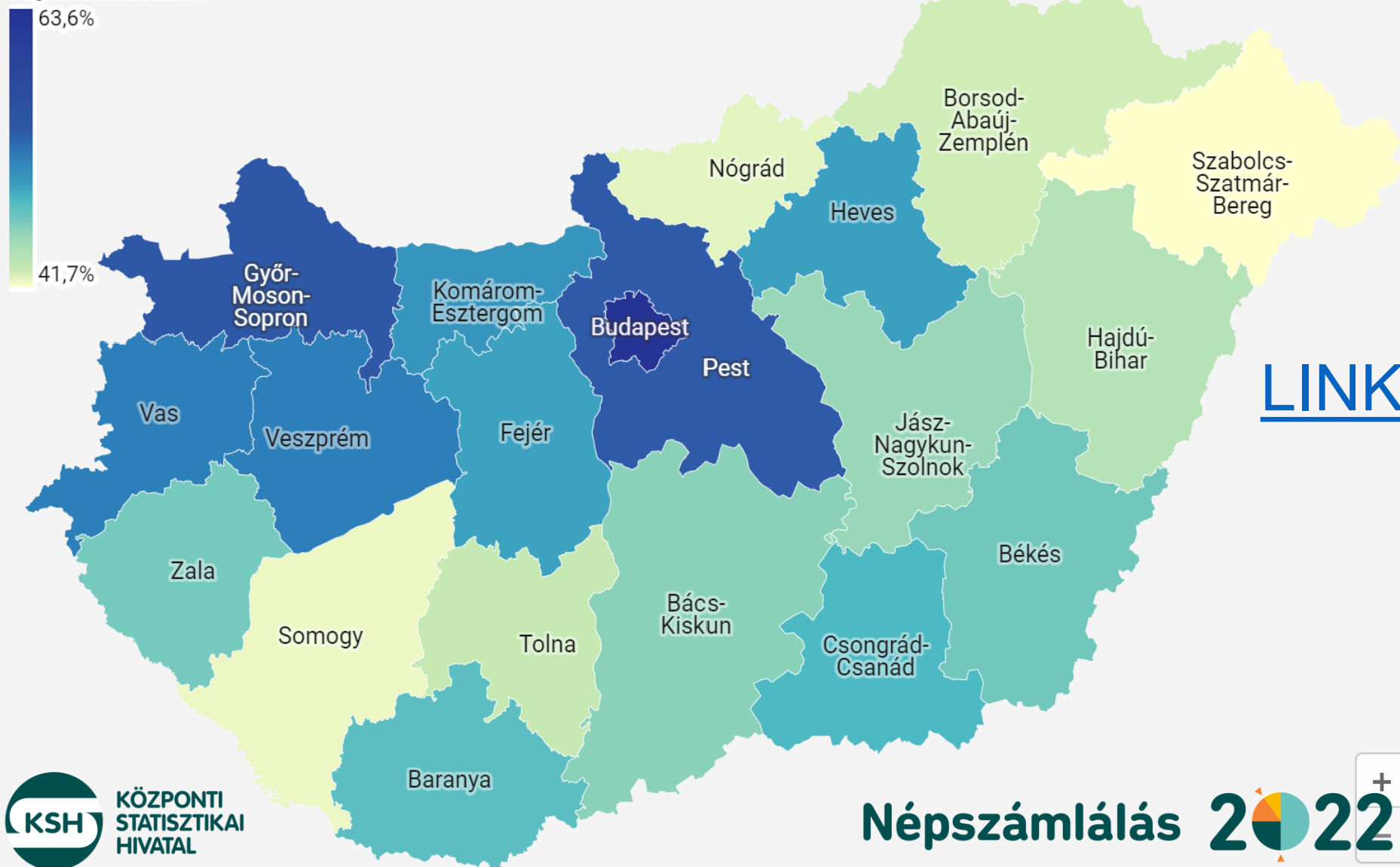
Fogyatékos vagy súlyosan
korlátozott személyek száma

Foglalkoztatási ráta

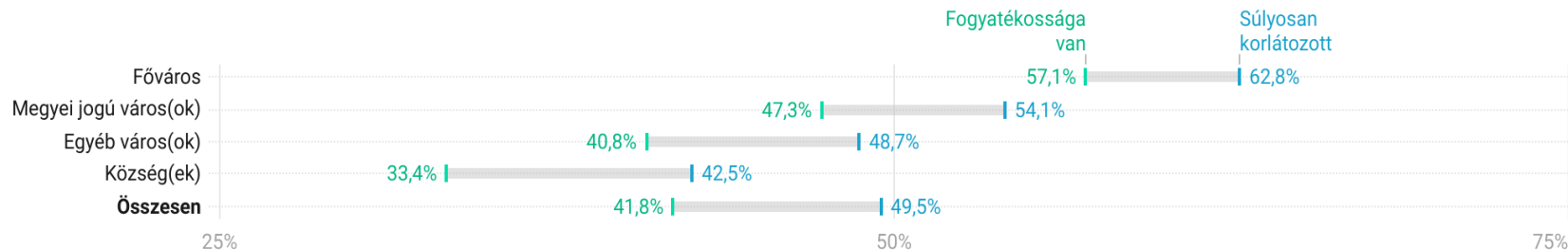
A 2022-es Népszámlálás során a 15-64 év közötti, "Fogyatékosága van vagy súlyosan korlátozott" választ megjelölő személyek foglalkoztatási rátája, vármegyénként

Foglalkoztatási ráta

Foglalkoztatási különbségek a fogyatékos és a súlyosan korlátozott személyek között, település típusonként

A 2022-es Népszámlálás során a 15-64 év közötti, "Fogyatékosága van" illetve "súlyosan korlátozott" választ megjelölő személyek foglalkoztatási rátája közötti különbség, településtípusonként

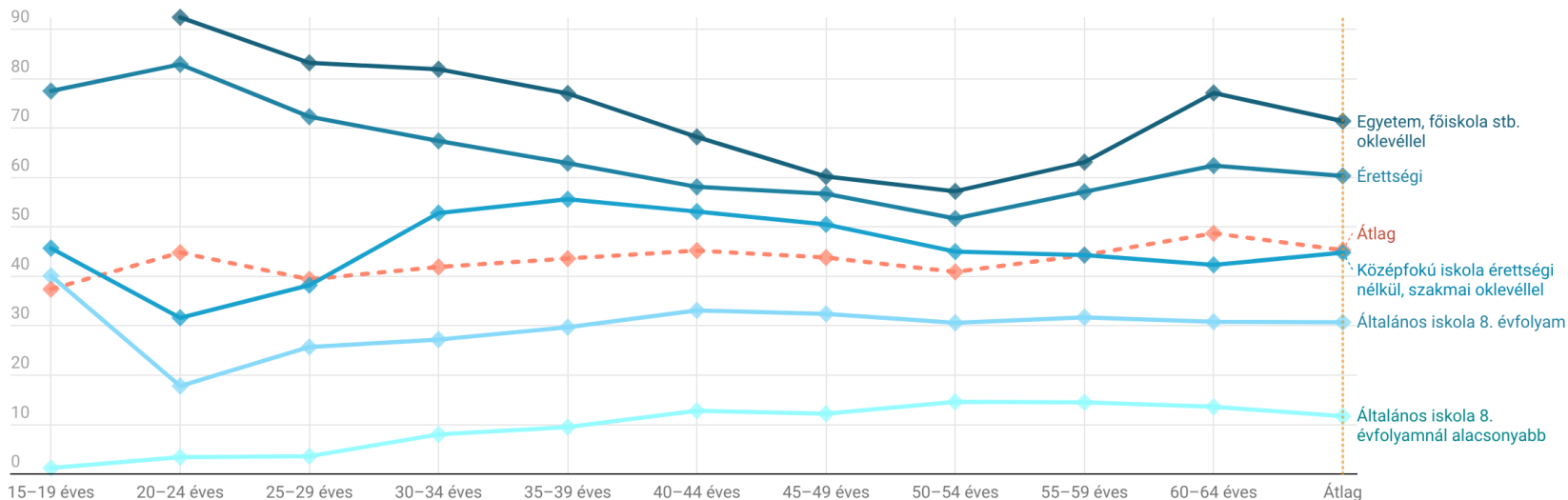

A 15-64 év közötti, fentieknek megfelelő - Fogyatékosága van (141 575 fő), illetve a Súlyosan korlátozott (218 193 fő) választ adó - személyek száma, akik a lakóhely típusát megjelölték. Összesen 359 768 fő (n), akik közül 59 224 + 108 090 fő, azaz összesen: 167 314 fő állt munkában.

Grafikon: Érték Vagy! Portál • Forrás: KSH • A készítéshez használt program: Datawrapper

Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők foglalkoztatottsága az életkor és az iskolai végzettség alapján

A 2022-es Népszámlálás során a 15-64 év közötti, "Nyugdíj, járadék mellett dolgozott", valamint az "Inaktív, de rokkantsági, rehabilitációs vagy egyéb egészségkárosodási ellátásban részesülők" válaszokat alapul véve kalkulált teljes célcsoport és foglalkoztatottak száma alapján

"Fogyatékosága van vagy súlyosan korlátozott" személyek és a foglalkoztatottak száma a fogyatékoság típusa szerint (létszám)

A 2022-es Népszámlálás során a 15-64 év közötti, "Fogyatékosága van vagy súlyosan korlátozott" választ megjelölő személyek és a közülük foglalkoztatásban állók száma a megjelölt fogyatékoság típusa alapján

15-64 közötti   Foglalkoztatott

Mozgáskorlátozott	123 592	53 478
Gyengénlátó, aliglátó	73 636	39 532
Nagyothalló	40 428	24 766
Értelmi fogyatékosággal él	31 918	6 010
Ismeretlen fogyatékoság	23 441	14 713
Egyéb súlyos korlátozottsággal él	20 732	11 795
Autizmus spektrumzavar	6 756	1 334
Súlyos-halmazott fogyatékosággal él	6 620	860
Súlyos belszervi fogyatékosággal él	6 531	3 847
Siket	6 530	3 509
Pszichoszociális fogyatékosággal él	6 470	1 885
Vak	6 101	2 609
Beszéd fogyatékosággal él	4 531	743
Beszédhibával él	4 329	1 382
Más fogyatékoság	1 713	1 072
Siketvak (látás- és hallássérült)	470	193

A 15-64 év közötti, fentieknek megfelelő (fogyatékosága van vagy súlyosan korlátozott választ adó és a fogyatékoság típusát megjelölő) személyek száma: 363 798 fő (n), akik közül 167 728 fő (46,1%) állt foglalkoztatásban.

Foglalkoztatási ráta a "Fogyatékosága van vagy súlyosan korlátozott" személyek között a fogyatékoság típusa alapján

A 2022-es Népszámlálás során a 15-64 év közötti, "Fogyatékosága van vagy súlyosan korlátozott" választ megjelölő személyek és a közülük foglalkoztatásban állók száma a megjelölt fogyatékoság típusa alapján

Fogyatékoság típusa	Foglalkoztatási ráta ▼
Ismeretlen fogyatékoság	62,8%
Más fogyatékoság	62,6%
Nagyothalló	61,3%
Súlyos belszervi fogyatékosággal él	58,9%
Egyéb súlyos korlátozottsággal él	56,9%
Gyengénlátó, aliglátó	53,7%
Siket	53,7%
Mozgáskorlátozott	43,3%
Vak	42,8%
Siketvak (látás- és hallássérült)	41,1%
Beszédhibával él	31,9%
Pszichoszociális fogyatékosággal él	29,1%
Autizmus spektrumzavar	19,7%
Értelmi fogyatékosággal él	18,8%
Beszéd fogyatékosággal él	16,4%
Súlyos-halmozott fogyatékosággal él	13,0%
Átlag	46,1%

[LINK](#)

A 15-64 év közötti, fentieknek megfelelő (fogyatékosága van vagy súlyosan korlátozott választ adó és a fogyatékoság típusát megjelölő) személyek száma 363 798 fő (n), akik közül 167 728 fő (46,1%) állt foglalkoztatásban.

Táblázat Érték Vagy! Portál • Forrás: KSH • Adatok letöltése • A készítéshez használt program: Datawrapper

MUNKAERŐ-PIACI HELYZETKÉP

A fogyatékossgal élő és MMK személyek munkaerő-piacán

- A 15-64 év közötti „Fogyatékossga van vagy súlyosan korlátozott” személyek 50%-a dolgozott 2022-ben, amely mintegy **150 ezer embert jelent** (KSH - Népszámlálás 2022).
- Egyértelmű kormányzati cél a foglalkoztatottság bővítése, munka alapú társadalom.
- Munkaerő-hiány – inaktivitás – álláskeresők párhuzamosan van jelen,
- Az inaktív, állást kereső MMK és fogyatékos személyek célcsoportja átalakult, egyre nagyobb fejlesztési igény jelenik meg a célcsoport oldaláról.
- Másodlagos munkaerő-piacon alulfoglalkoztatottság is jellemző
- A rehabilitációs hozzájárulás fizetési adatok alapján, a nyílt munkaerő-piacon több tízezer ember tudna elhelyezkedni, ha...

ÖSSZEFOGLALÁS

CÉLCSOPORT

általános jellemzői 1

A megváltozott munkaképességű személyek célcsoport-jellemzőinek általános jellegű, munkaerő-piaci szempontú releváns sajátosságai a következők:

- egészségkárosodás következtében a **megmaradt képességek szintje** alapján csökkent munkavállalási esélyek,
- tartós **munkaerő-piaci távollét** és **alacsony iskolai végzettség** miatti **alacsony foglalkoztathatóság**,
- általában magasabb életkor,
- mobilitási nehézségek,
- gyakori esetben anyagi depriváció,
- **alacsony motiváció**,

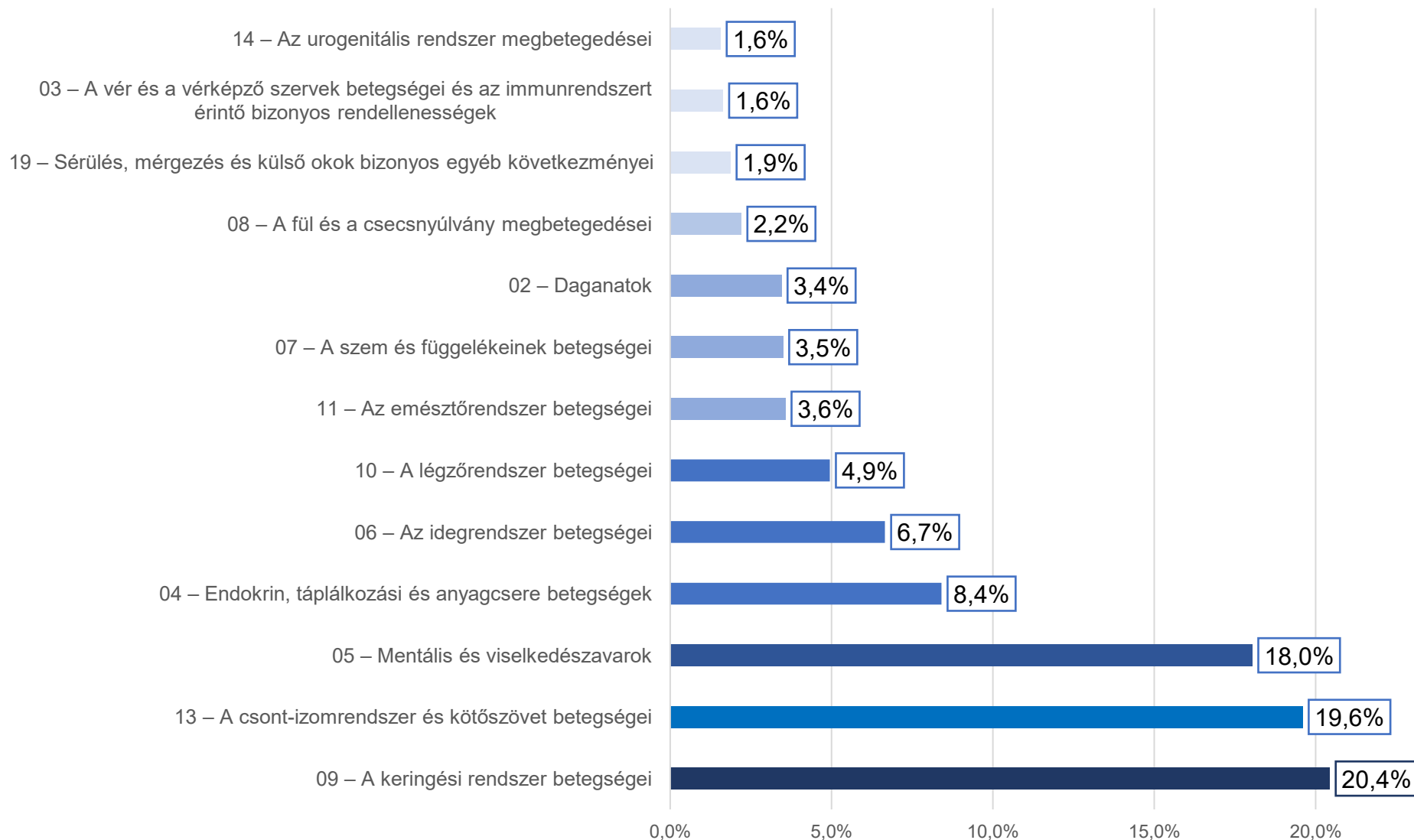
CÉLCSOPORT

általános jellemzői 2

A megváltozott munkaképességű személyek célcsoport-jellemzőinek általános jellegű, munkaerő-piaci szempontú releváns sajátosságai a következők:

- tanulási, önfejlesztési motívumok alacsony szintje,
- **társadalmi kirekesztődés**, izoláció, beilleszkedési képességek leépülése,
- magas fokú betegségtudat,
- fizikai és pszichés **terhelhetőség határai ismeretének hiánya** vagy alulbecsülése,
- **önértékelés**, önbizalom alacsony szintje, eltartottság, tehetetlenség, kiszolgáltatottság érzése,
- magas szintű munkavállalói **reszocializációs szükséglet** (pl.: átstrukturált napirend).

BNO főcsoport (első 3) betegség db

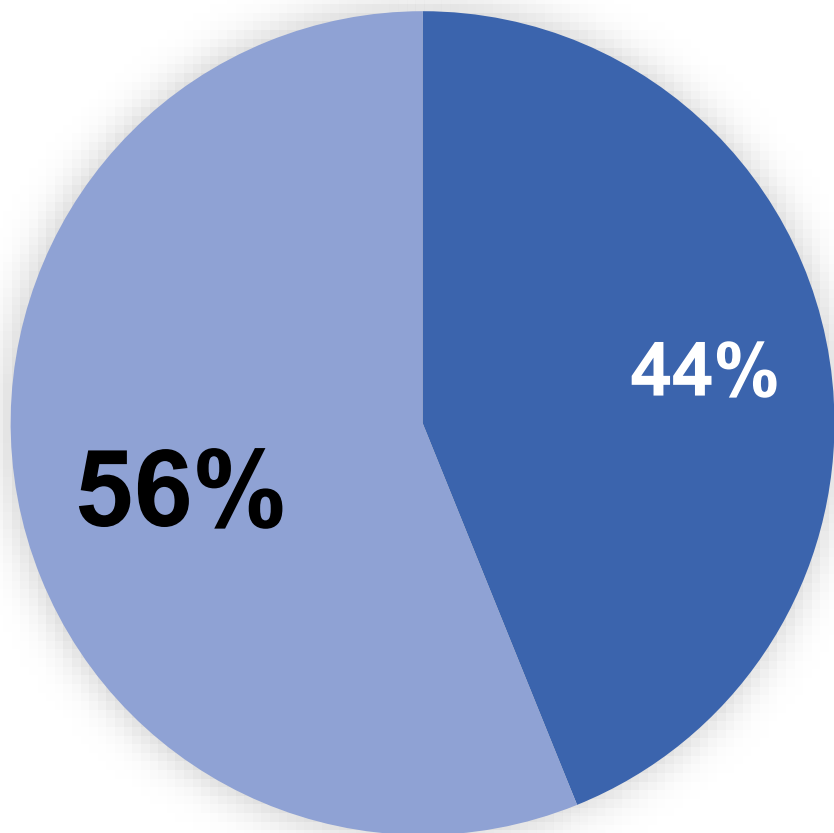

Jellemző kizáró korlátozó tényezők előfordulási aránya

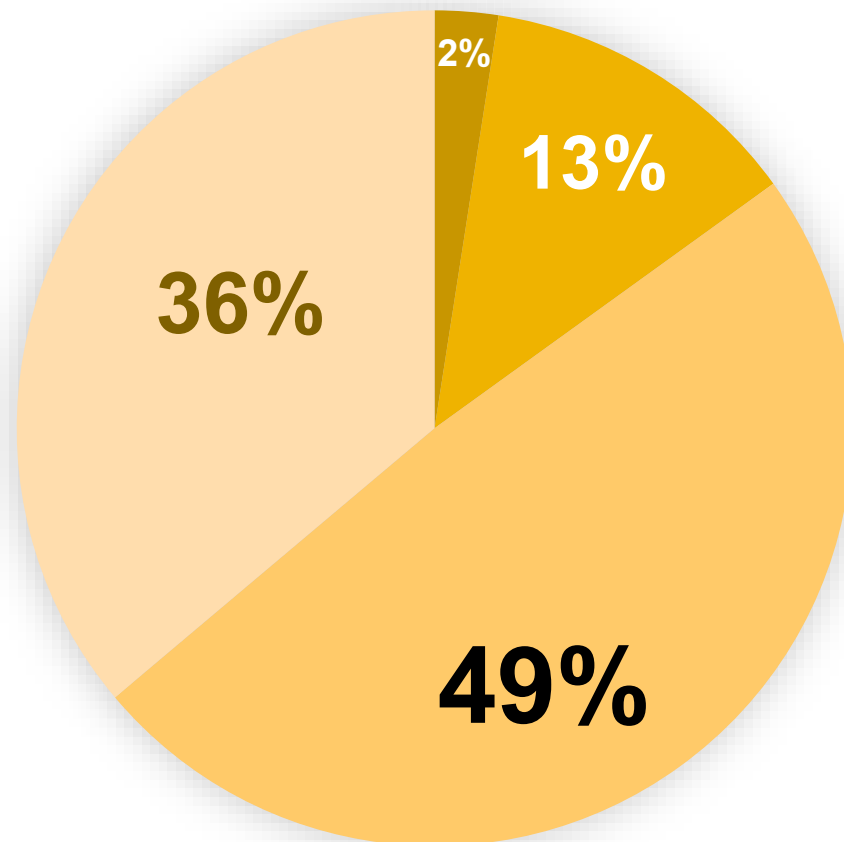
Programrésztvevők megoszlása

Nemek szerint

■ Férfi ■ Nő

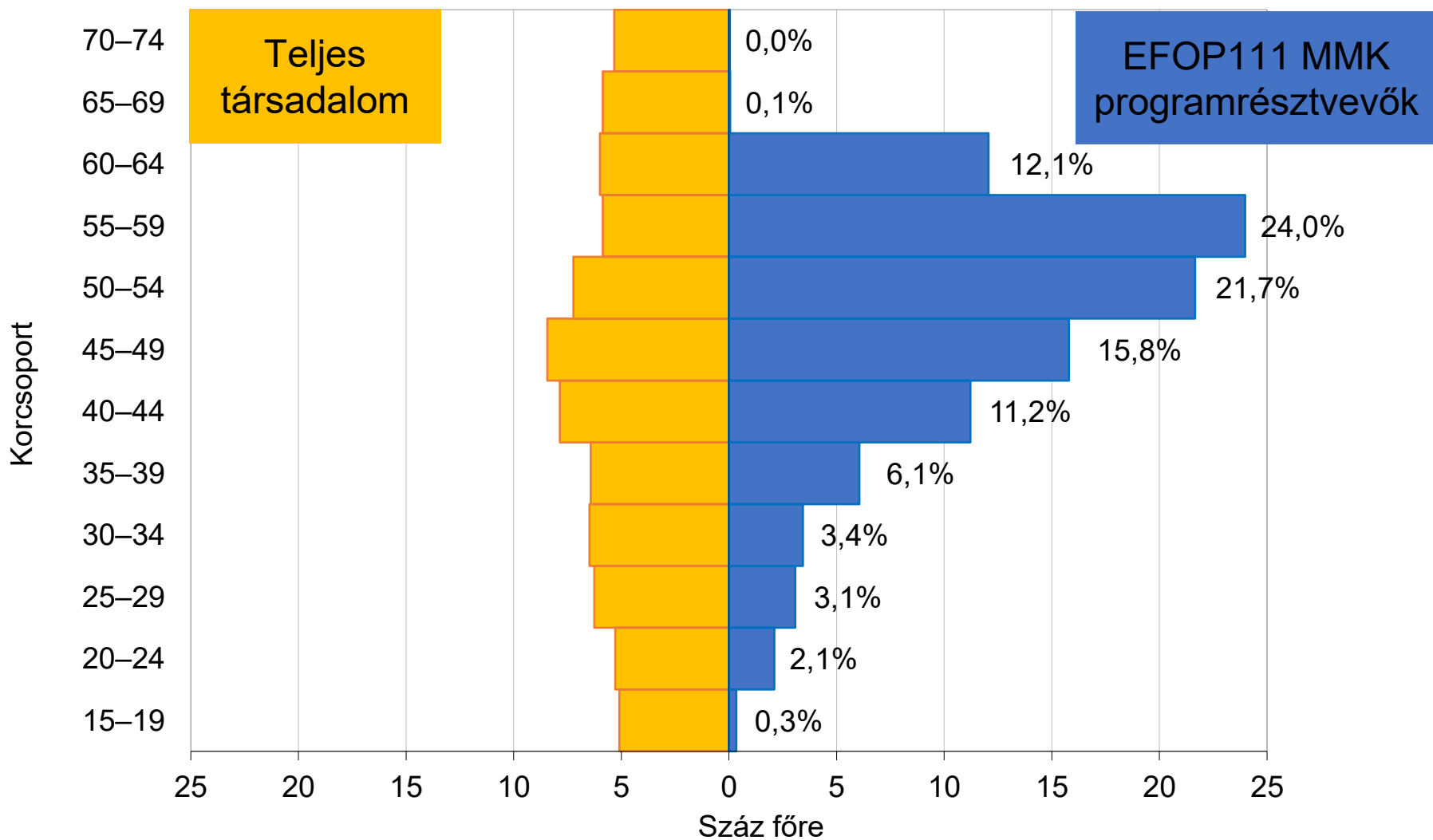
Életkor szerint

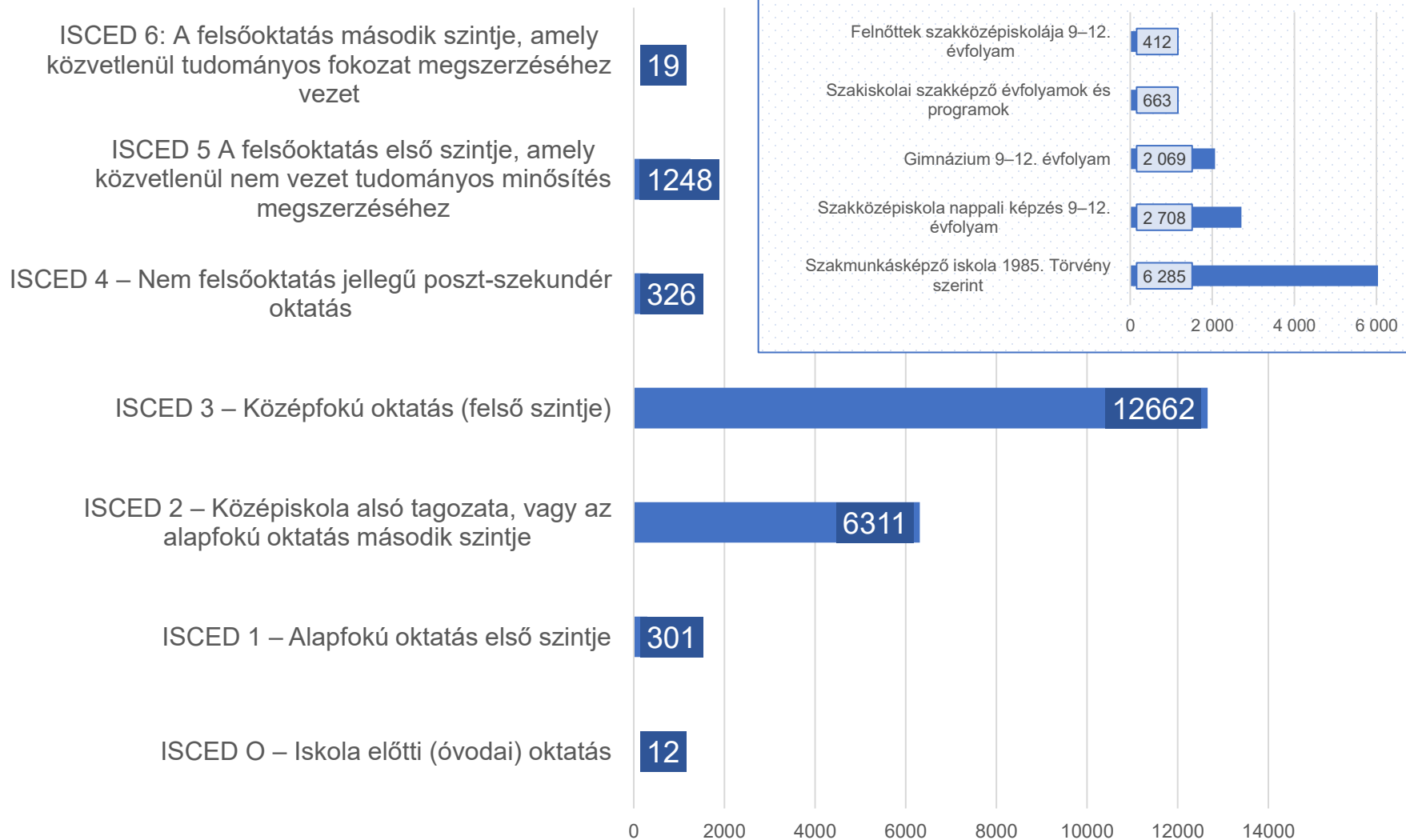
■ 15-24 év ■ 25-40 év
■ 41-54 év ■ 55-64 év

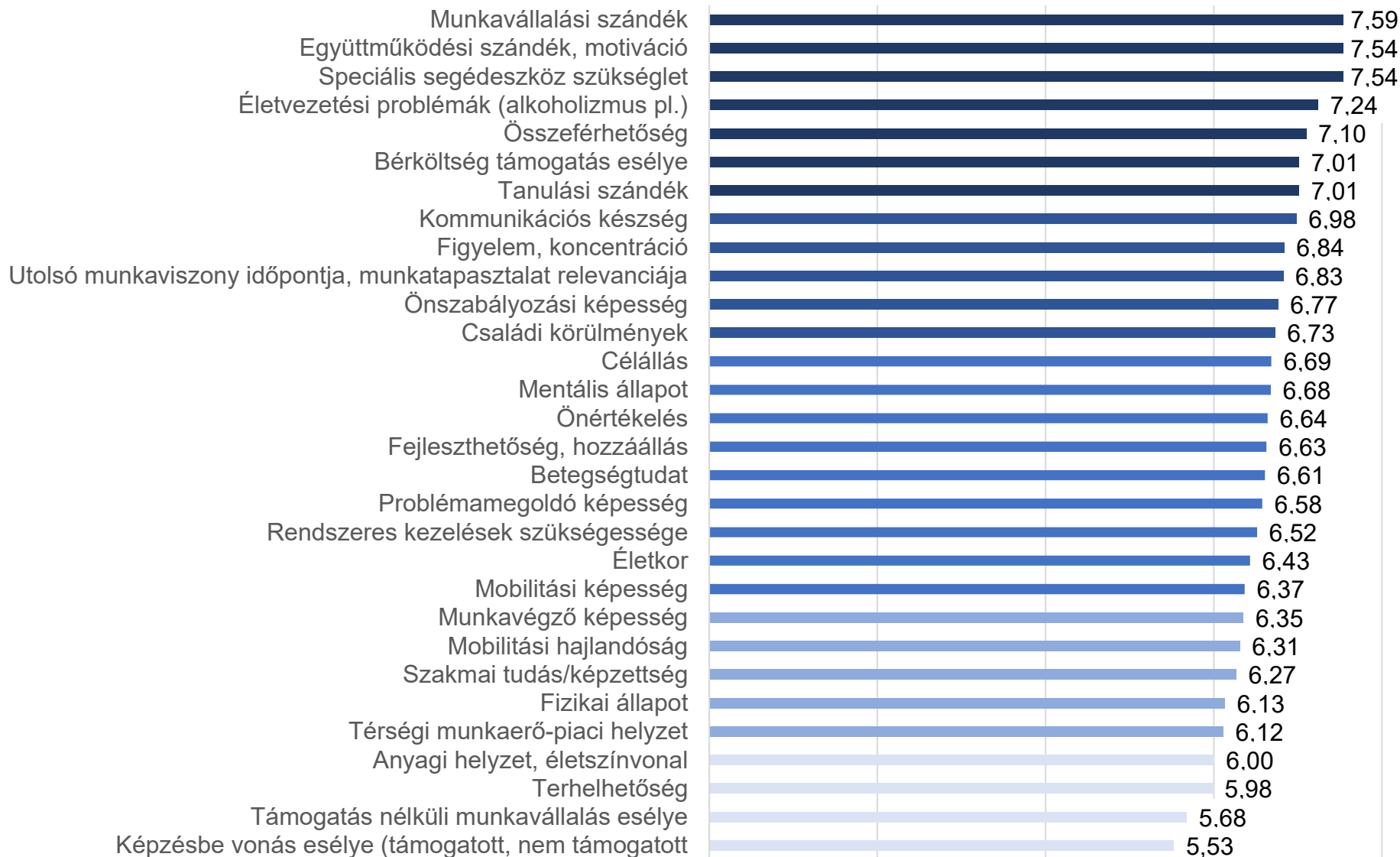
KORFA

Programrésztvevők iskolai végzettsége

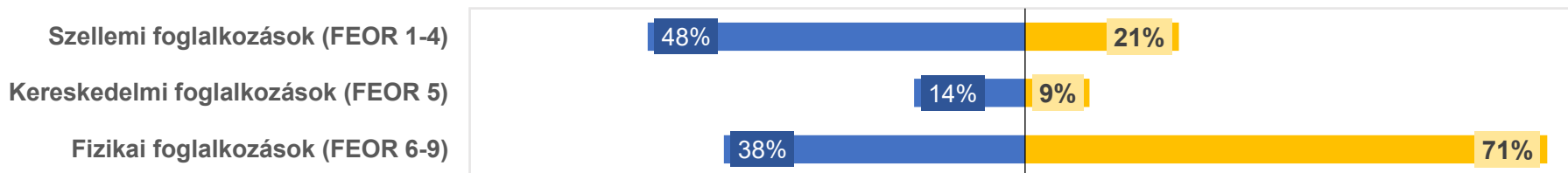
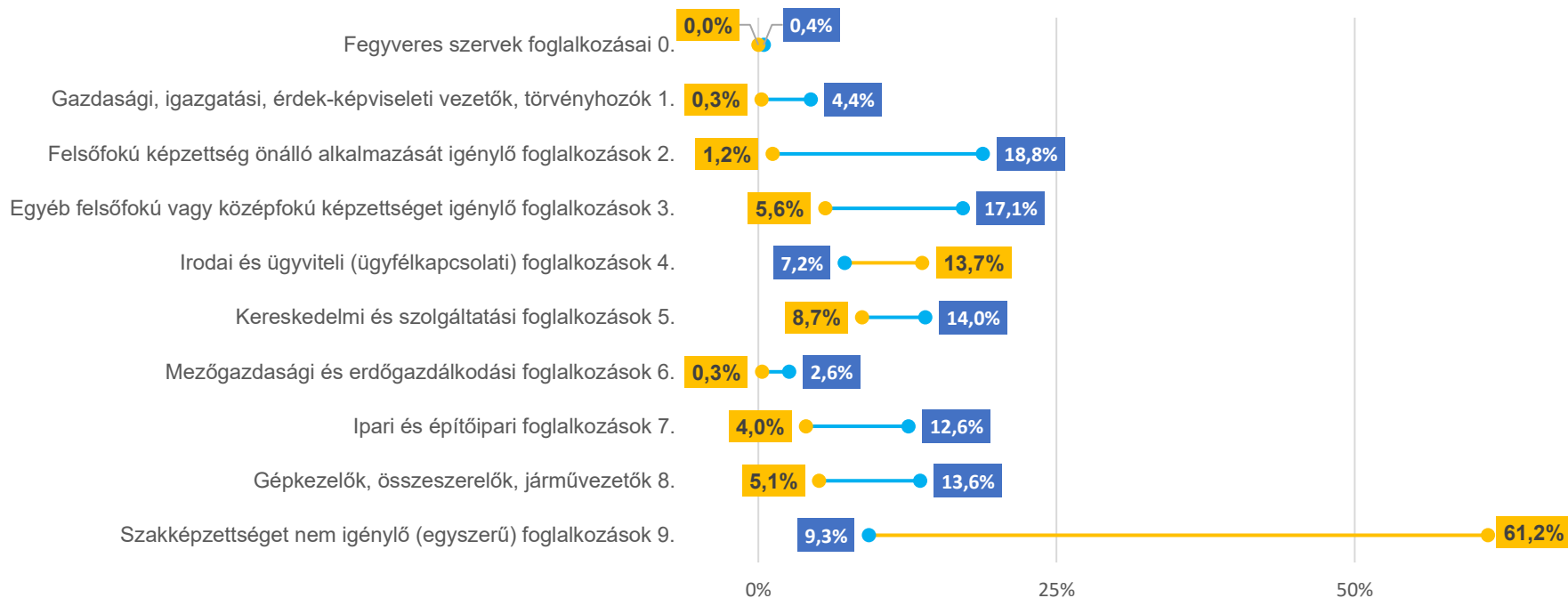
PROFILING – komplex képesség és helyzetfelmérés (Ügyfélkör 1-10 közötti értékelése)

MEGHATÁROZÓ PROFILING SZEMPONTOK

PROFILING szempont	átlagtól való eltérés aránya a legjobb és legrosszabb foglalkoztatási eredményeket elérő csoport között
Utolsó munkaviszony időpontja, munkatapasztalat relevanciája	8,6%
Munkavállalási szándék	5,2%
Bérköltség támogatás esélye	4,5%
Tanulási szándék	4,5%
Együttműködési szándék, motiváció	3,3%
Mobilitási képesség	3,1%
Mobilitási hajlandóság	3,0%
Célállás	3,0%
Támogatás nélküli munkavállalás esélye	2,8%
Szakmai tudás/képzettség	2,5%
Életvezetési problémák (alkoholizmus pl.)	2,3%
Munkavégző képesség	2,3%
Fejleszthetőség, hozzáállás	2,3%
Mentális állapot	2,3%
Családi körülmények	2,1%
Figyelem, koncentráció	2,0%
Speciális segédeszköz szükséglet	1,8%
Fizikai állapot	1,7%
Anyagi helyzet, életszínvonal	1,6%
Betegségtudat	1,6%
Önszabályozási képesség	1,5%
Problémamegoldó képesség	1,5%
Terhelhetőség	1,4%
Összeférhetőség	1,3%
Rendszeres kezelések szükségessége	1,3%
Önértékelés	1,0%
Életkor	1,0%
Kommunikációs készség	0,9%
Térségi munkaerő-piaci helyzet	0,9%
Képzésbe vonás esélye	-2,9%

Elhelyezkedési irányok

• **Összes foglalkoztatott**

• **MMK személyek (EFOP111)**

ÖSSZEFOGLALÁS

MKIK GVI felmérése 2022

Több, mint 4300 munkaadó részvételével zajló, 10 fő feletti alkalmazotti létszámmal bíró vállalkozás vett részt a felmérésben

A VÁLLALKOZÁSOK **EGYÖTÖDE** VESZ
RÉSZT A REHABILITÁCIÓS
FOGLALKOZTATÁSBAN

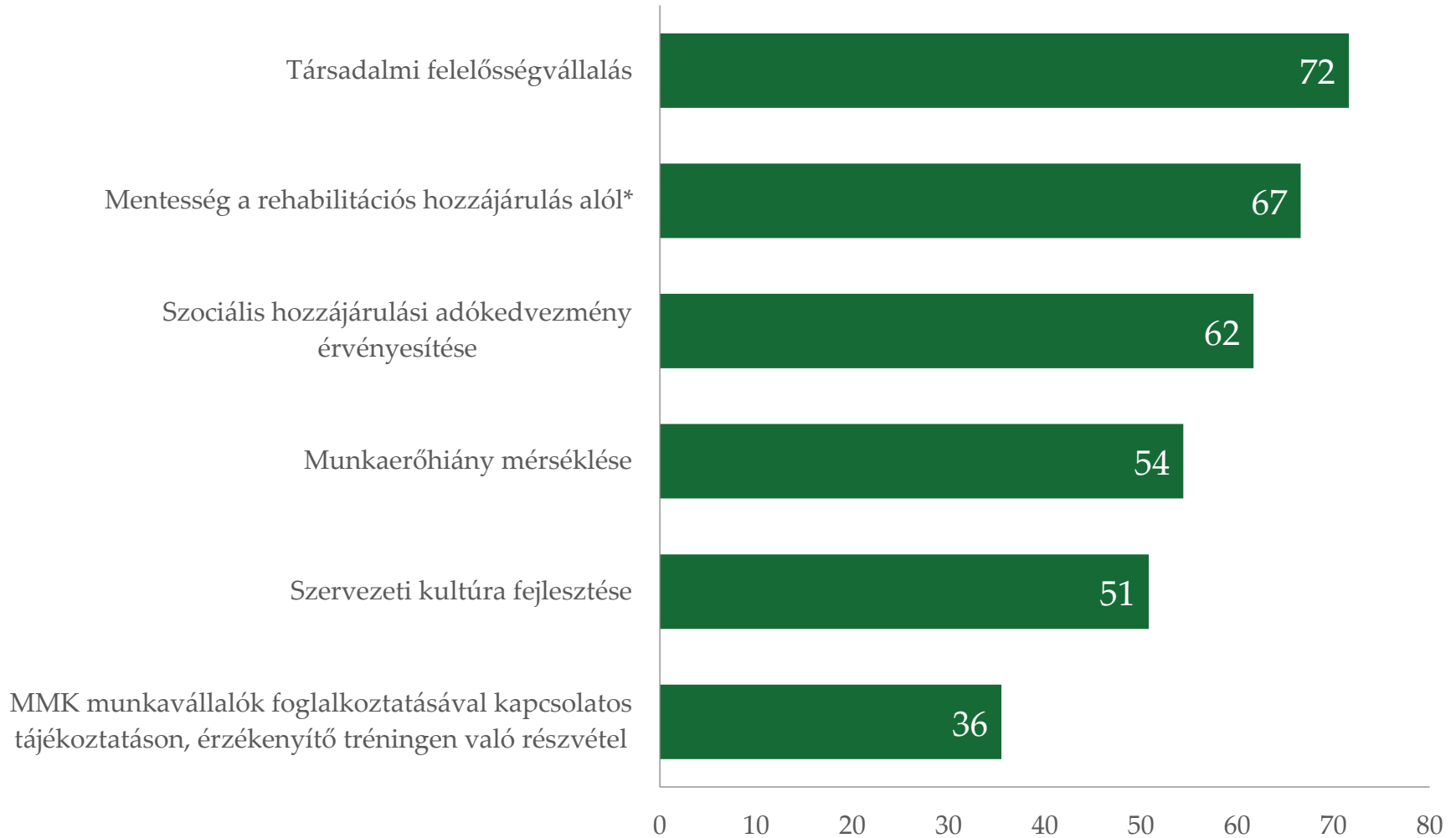

AZ ÖSSZES FOGLALKOZTATOTT
KEVESEBB MINT 2%-A
MEGVÁLTOZOTT MUNKAKÉPESSÉGŰ

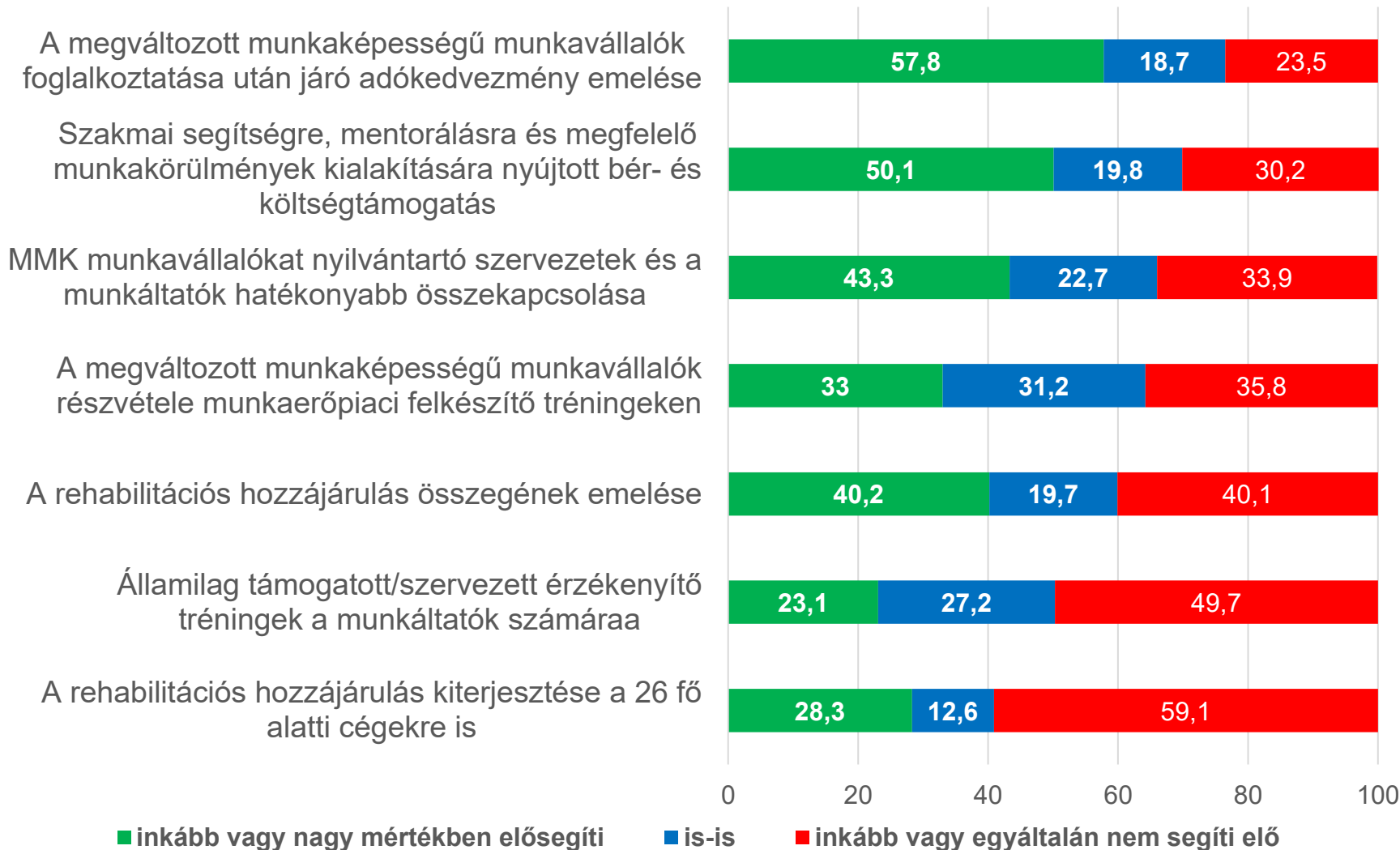
● megváltozott munkaképességű munkavállaló ● összes foglalkoztatott

Mi motiválja az MMK személyek foglalkoztatásában?

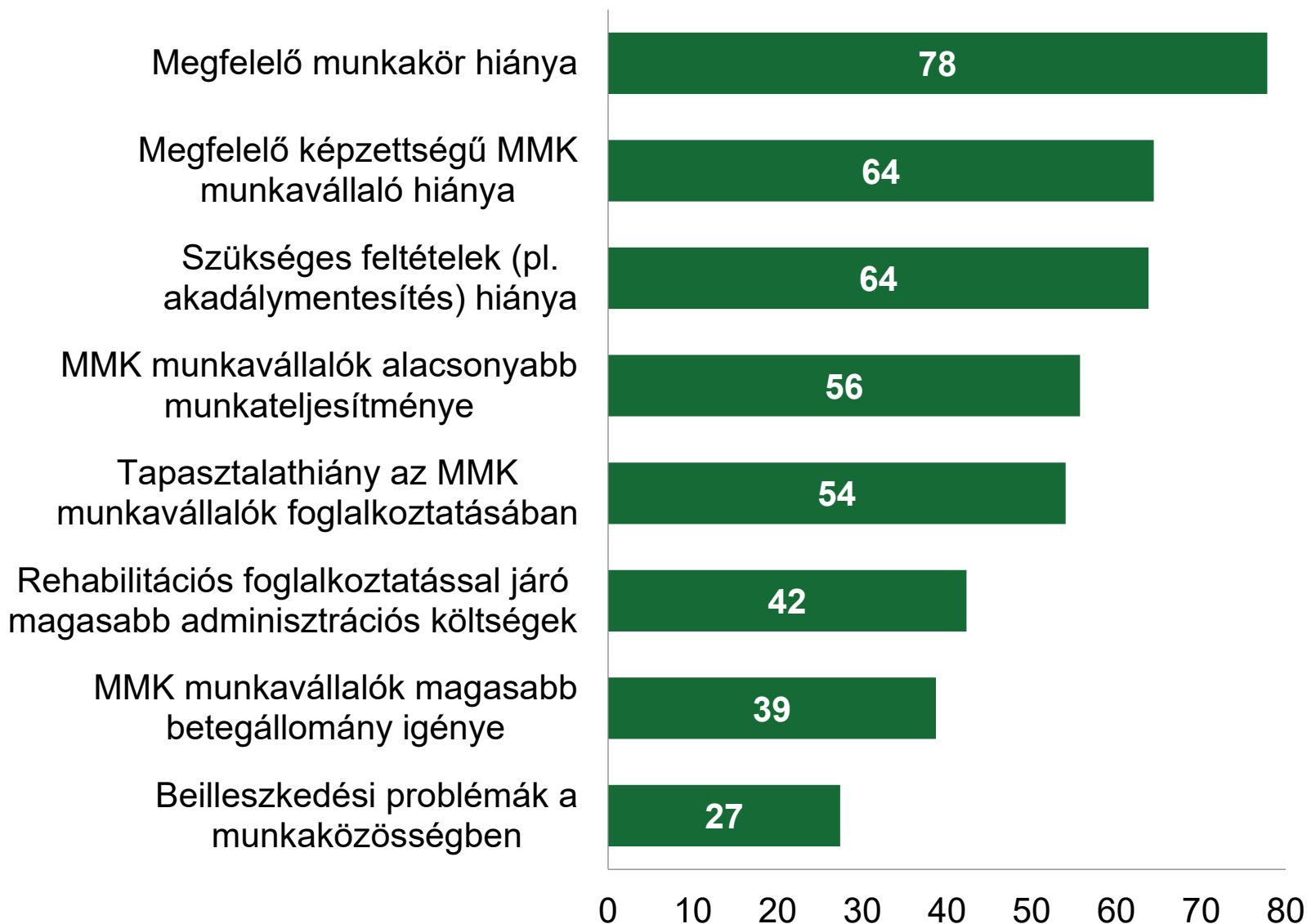

MMK MUNKAVÁLLALÓK JÖVŐBELI FOGLALKOZTATÁSÁT SEGÍTŐ TÉNYEZŐK

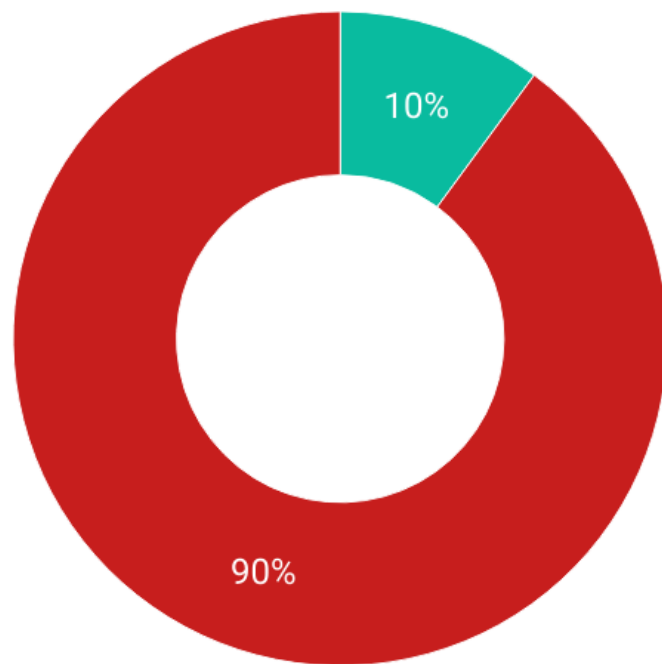

Milyen okok miatt nem foglalkoztat megváltozott munkaképességű munkavállalót az Ön cége jelenleg?

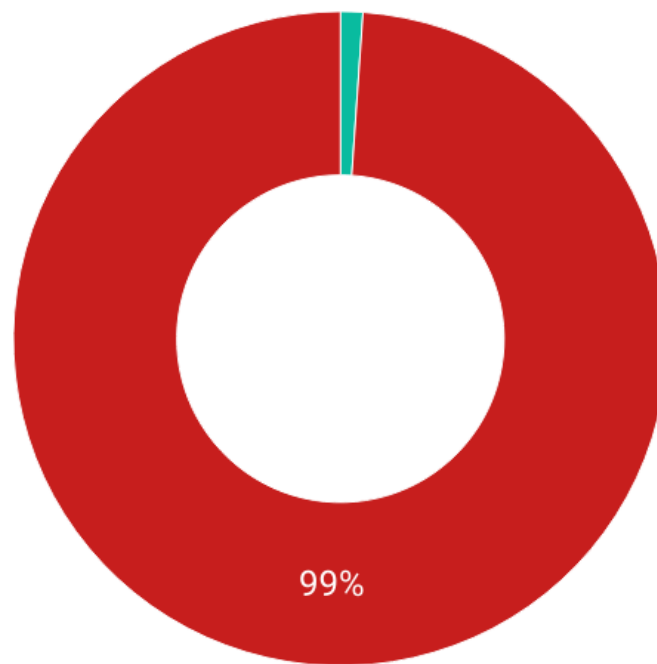

Rendelkezik-e az Ön cége a megváltozott munkaképességű munkavállalók kiválasztására és foglalkoztatására kialakított belső eljárásrenddel?

■ Rendelkezik ■ Nem rendelkezik

Foglalkoztat

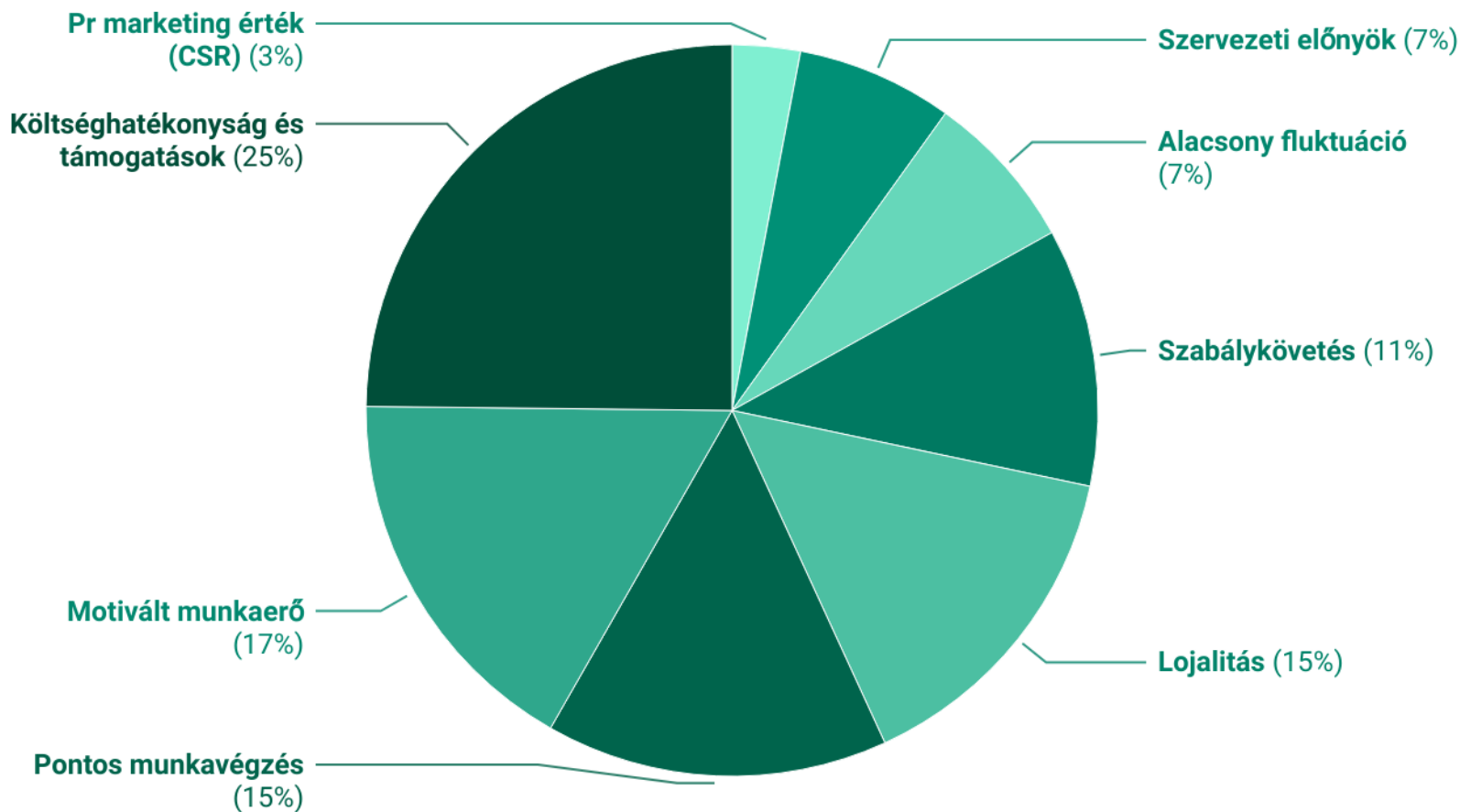

Nem foglalkoztat

A készítéshez használt program: Datawrapper

Foglalkoztatás legfontosabb előnyei és pozitívuma a munkaadók szerint

Az EFOP111 projekt keretében támogatott munkaadók visszajelzése alapján

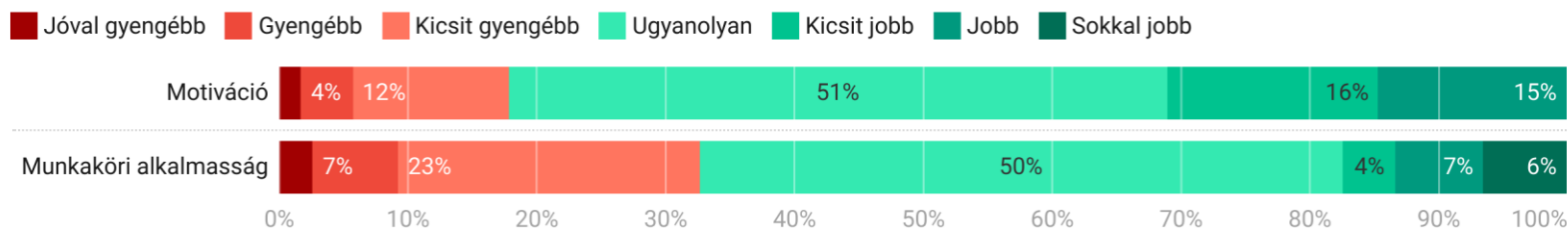

A támogatott foglalkoztatás leteltét követő, munkaadók által kitöltött felmérésre adott válaszok alapján, N= 25591 válasz

A készítéshez használt program: Datawrapper

Az MMK személyek és a többi munkavállaló összehasonlítása motiváció és a munkaköri alkalmasság alapján

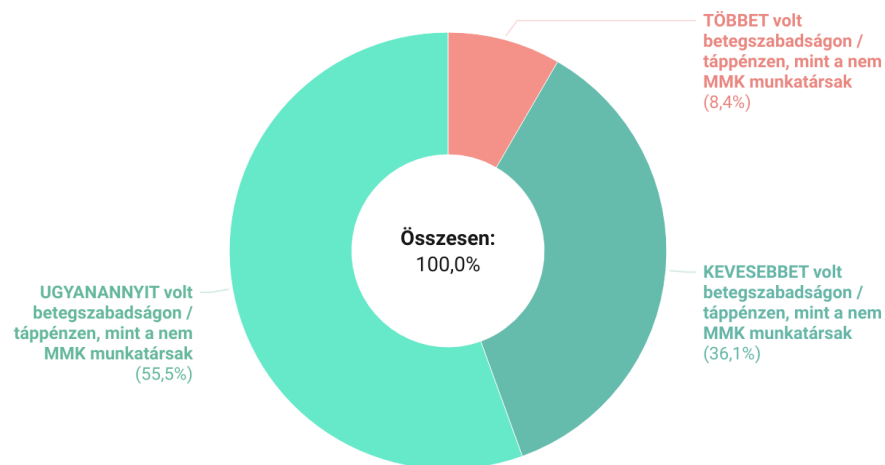
Az EFOP111 projekt keretében támogatott munkaadók visszajelzése alapján

Grafikon: A támogatott foglalkoztatás leteltét követő, munkaadók által kitöltött felmérésre adott válaszok alapján, N= 8761 fő • A készítéshez használt program: Datawrapper

MMK munkavállalók betegség miatti távollétének előfordulása

Az EFOP111 projekt keretében támogatott munkaadók visszajelzése alapján

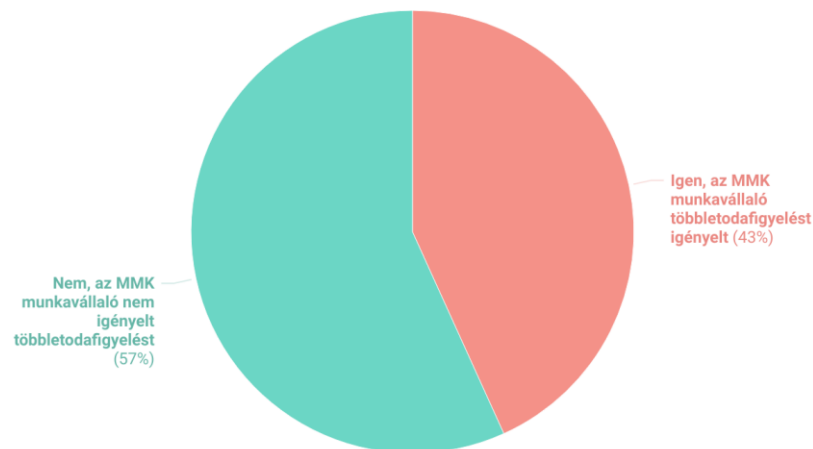

A támogatott foglalkoztatás leteltét követő, munkaadók által kitöltött felmérésre adott válaszok alapján, N= 8764 fő

Forrás: EFOP111 • A készítéshez használt program: Datawrapper

Munkaadók által érzékelt többletodafigyelési igény az MMK munkavállaló vonatkozásában

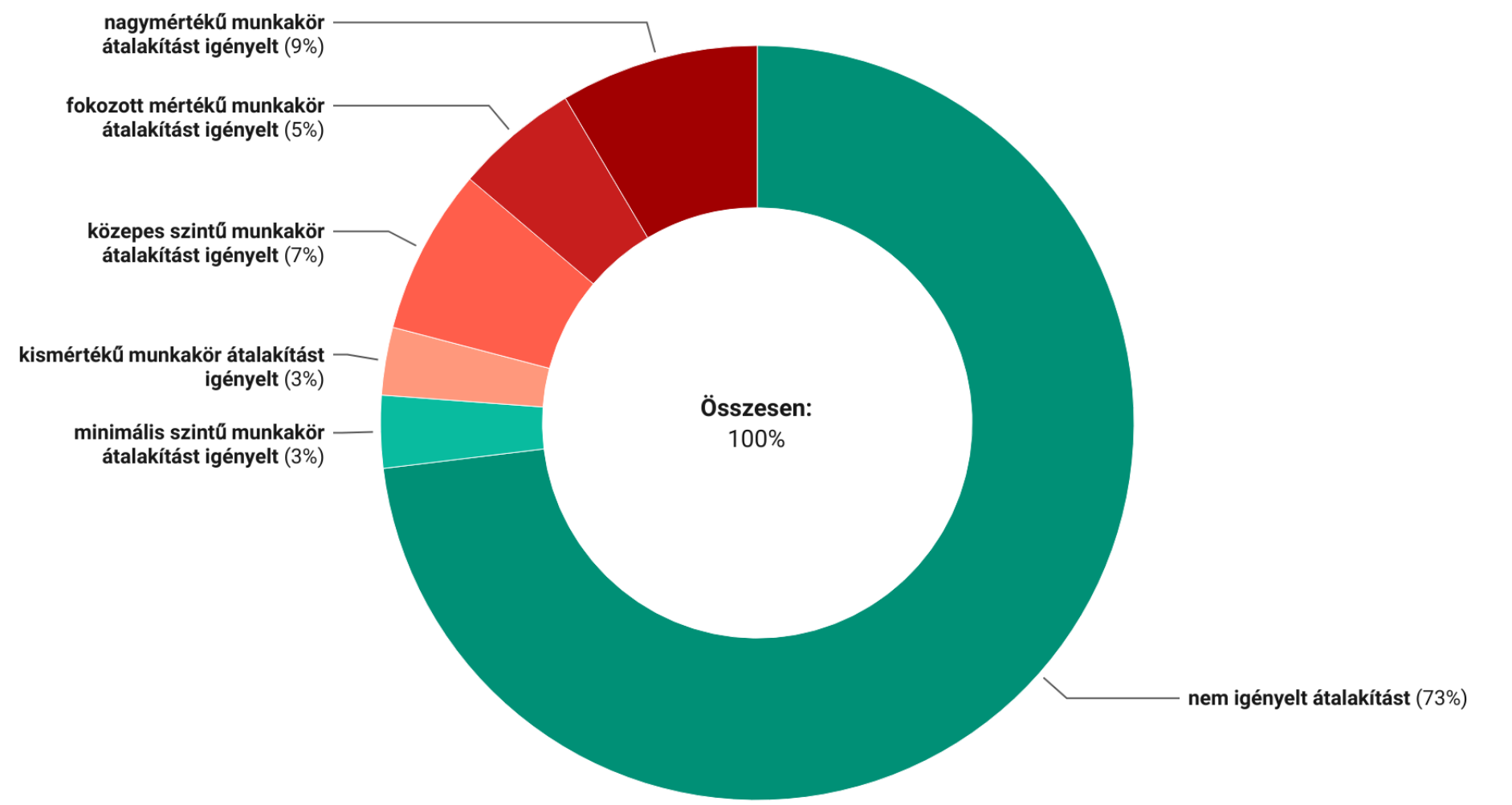
Az EFOP111 projekt keretében támogatott munkaadók visszajelzése alapján

A támogatott foglalkoztatás leteltét követő, munkaadók által kitöltött felmérésre adott válaszok alapján, N=8764 fő
Forrás: EFOP111 • A készítéshez használt program: Datawrapper

Munkakör átalakítás igénye az MMK munkavállalók esetében

Az EFOP111 projekt keretében támogatott munkaadók visszajelzése alapján

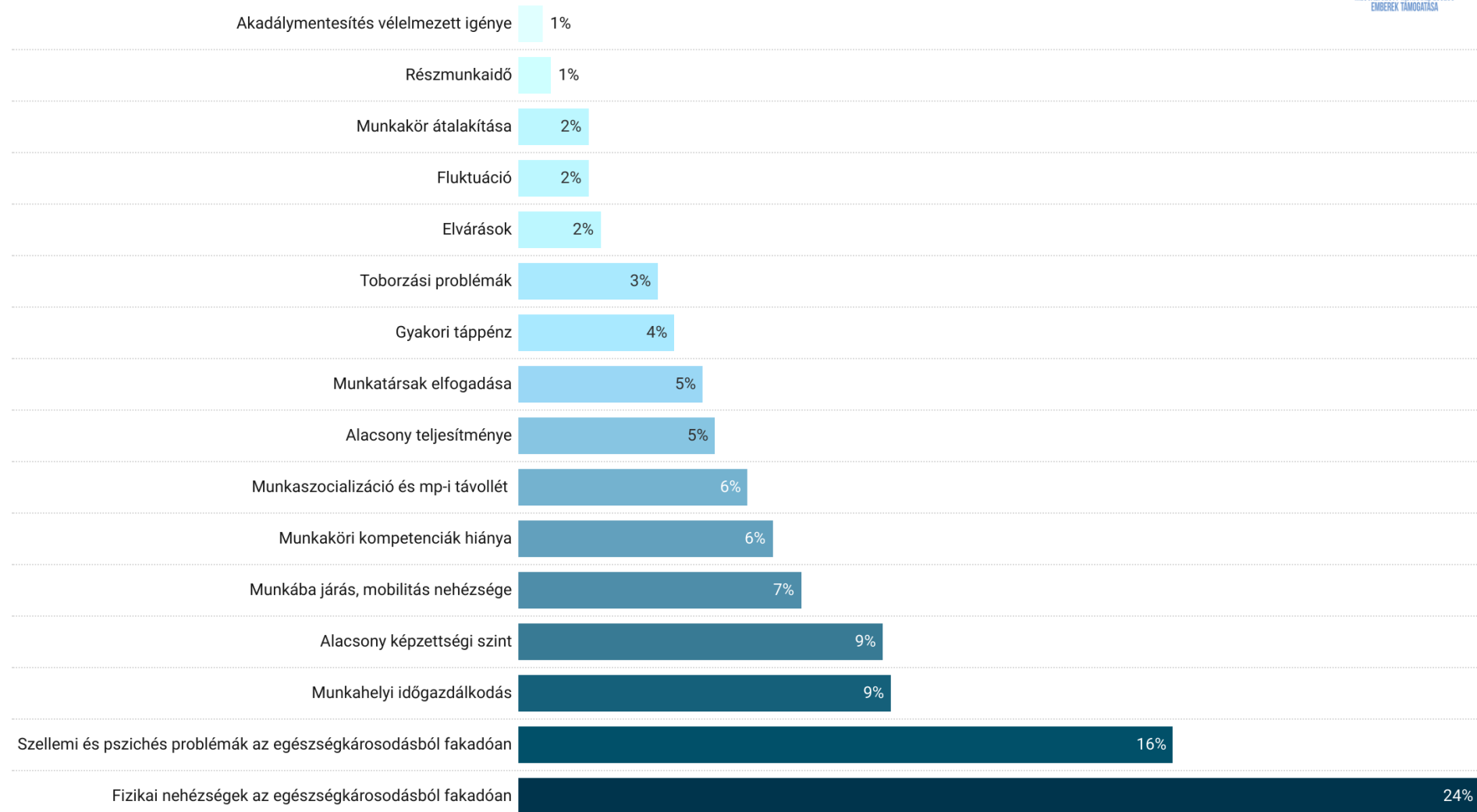

A támogatott foglalkoztatás leteltét követő, munkaadók által kitöltött felmérésre adott válaszok alapján, N= 8752 fő

Forrás: EFOP111 • A készítéshez használt program: Datawrapper

Az MMK munkatárs foglalkoztatása során felmerült legnagyobb akadályok és nehézségek

A 3 legjellemzőbb válasz aránya, az EFOP111 projekt keretében támogatott munkaadók visszajelzése alapján

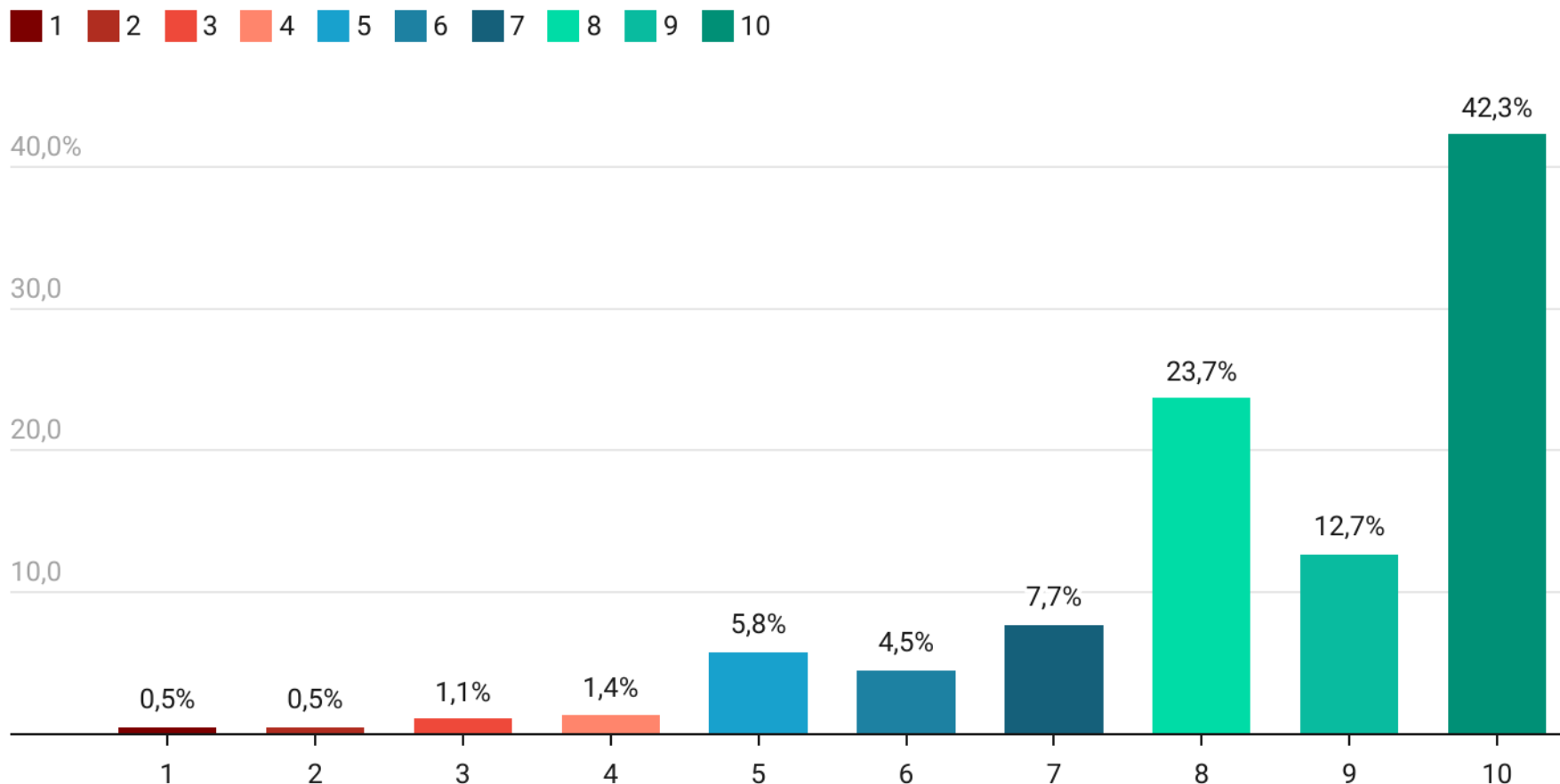

A támogatott foglalkoztatás leteltét követő, munkaadók által kitöltött felmérésre adott válaszok alapján, N= 15986 válasz

Forrás: EFOP111 • A készítéshez használt program: Datawrapper

MMK munkavállalókkal való elégedettség, a munkaadók szerint

Elégedettség a foglalkoztatott megváltozott munkaképességű munkavállaló munkájával általánosságban (1 egyáltalán nem, 10 nagyon elégedett), az EFOP111 projekt keretében támogatott munkaadók visszajelzése alapján

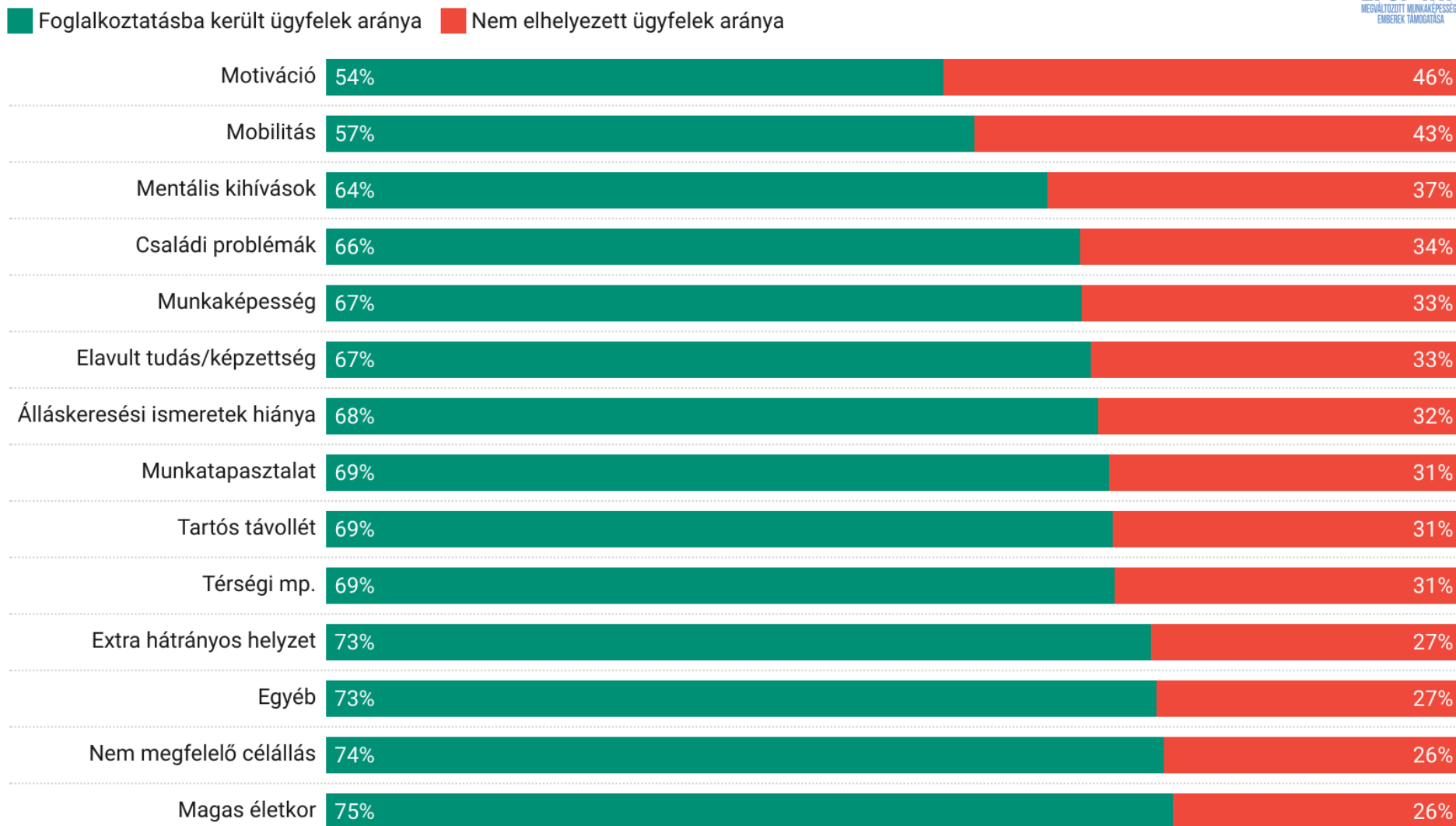
A támogatott foglalkoztatás leteltét követő, munkaadók által kitöltött felmérésre adott válaszok alapján, N= 8761 fő

Forrás: EFOP111 • A készítéshez használt program: Datawrapper

Elhelyezettek ügyfelek aránya az érzékelt legfontosabb probléma alapján

Tanácsadók által definiált legfontosabb, foglalkozási rehabilitációs akadályozó probléma

Foglalkoztatottak = min. 3 hónapig (támogatott, vagy támogatás nélküli) foglalkoztatásban álló MMK programrésztvevők

Nem elhelyezettek = Foglalkoztatásba nem kerülő, vagy 3 hónapnál kevesebb időtartamot dolgozó MMK programrésztvevők

Forrás: EFOP111 • A készítéshez használt program: Datawrapper

Foglalkozási rehabilitációs munkaerő-piaci eszközök

PROBLÉMÁK

motiváció

tréningek

magas életkor

szolgáltatások

mobilitási nehézségek

utazási támogatás

önfejlesztési hajlandóság

pályatanácsadás

alacsony képzettségi szint

képzési támogatás

tartós
munkaerő-
piaci távollét

társadalmi izoláció

kompetenciák leépülése

releváns munkatapasztalat hiánya

*munkagyakorlat és
munkatapasztalat-
szerzés
támogatása*

egészségi állapot - megmaradt képességek – betölthető munkakörök

Munkaadók szemléletformálása, érzékenyítés

MEGOLDÁSOK

Munkaerő-piaci hátrányok

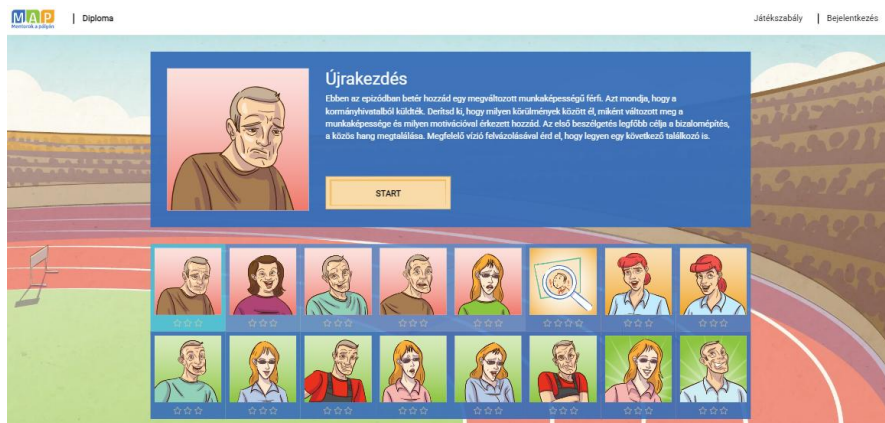
Mentorok A Pályán alkalmazás

Mi is ez?

A gamification eszközére épülő alkalmazás a rehabilitációs mentor képzésen résztvevők, illetve rehabilitációs mentor vagy rehabilitációs tanácsadó munkakörben dolgozók számára.

Mi a célja?

A felhasználók szembesüljenek a mentori munka során megtapasztalható, valós életbeli kockázatokkal, anélkül, hogy ennek valós életben bekövetkező következményei lennének.

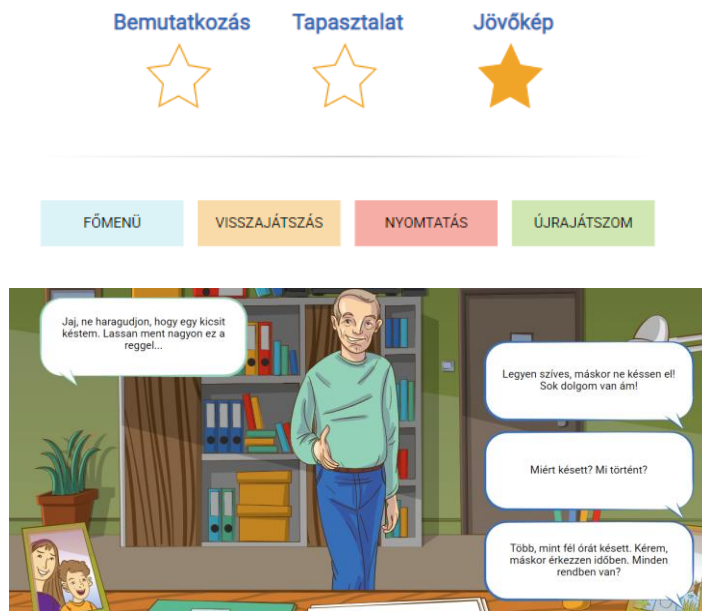
Mentorok a Pályán (MAP)

Mentorok A Pályán alkalmazás

rehabmentor.hu – Mentorok a Pályán (MAP)

Az alkalmazás jellemzői:

- Egyszerű regisztrációhoz kötött alkalmazás, csak egy e-mail címet és egy jelszót kell megadni a használatához.
- 16 különböző epizód közül lehet választani.
- A történetek elágazóak, a felhasználón múlik, hogy melyik irányba halad
- Minden epizód végén értékeli a rendszer a válaszokat, és ennek megfelelően a különböző értékelési szempontok mentén csillagokkal jutalmazza a helyes megoldásokat.
- Van lehetőség az epizódok újrajátszására.
- Igény esetén egy oklevél is nyomtatható a rendszerből, amely összegzi, hogy milyen készségekre kell a jövőben a rehabilitációs mentor munka során figyelmet fordítani.

Mentorok A Pályán alkalmazás

Egy képkereső „minijáték” is beépítésre került az alkalmazásba, ahol a képre nem illő elemeket kell megtalálni (állásinterjú illetően).

Amennyiben egy hiba megtalálásra kerül, úgy egy felugró ablakban 3 lehetőség közül kell kiválasztani, hogy mi is a hiba valódi oka.

SLACHTA MARGIT
NEMZETI SZOCIÁLPOLITIKAI INTÉZET

*„Alattad a föld,
fölötted az ég,
benned a létra”*

Weöres Sándor

KÖSZÖNÖM A MEGTISZTELŐ FIGYELMET!

Daczi Péter

Slachta Margit

Nemzeti Szociálpolitikai Intézet

Pályázati Igazgatóság

daczi.peter@nszi.gov.hu

MUNKAHELYI REHABILITÁCIÓS MENTOR

Képzés

III. modul

A foglalkozási rehabilitációs célú beavatkozások

Barabás Kristóf
rehabilitációs hatósági módszertani referens
Slachta Margit
Nemzeti Szociálpolitikai Intézet

Budapest
2025.11.10.

A megváltozott munkaképességű személyek foglalkozási rehabilitációja

- A foglalkozási rehabilitáció célja:
a megváltozott munkaképességű személyek munkába való visszavezetése, munkaerő-piaci reintegrációja.
- Jogszabályi háttér:
  - 327/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet (Mmr.)

A rehabilitációs szolgáltatások típusai az Mmr. alapján

- Mmr. 19. § (1)–(5) szerint:
  - **Orvosi rehabilitációs szolgáltatások**
  - **Szociális rehabilitációs szolgáltatások**
  - **Foglalkozási rehabilitációs szolgáltatások**
- Cél: a személy egészségi állapotának, képességeinek és szükségleteinek megfelelő munkavégzés biztosítása.
- A foglalkozási rehabilitáció az **aktív munkaerő-piaci részvételre** készít fel.

A foglalkozási rehabilitációs folyamat

- **Egészségkárosodás, fogyatékoság**
- **Munkaerő-piaci integráció kudarca**
- **Ellátás igénylése, megállapítása**
- **Akadályok és szükségletek felmérése**
- **Profiling**
- **Tervkészítés**
- **Beavatkozás, cselekvés**
- **Foglalkozási rehabilitációs **eszközrendszer****
- **Munkára kész állapot elérése**
- **Álláskeresés támogatása**
- **Munkavállalás**
- **Utánkövetés**
- **Munkahelymegtartás, továbbfoglalkoztatási intézkedések**

A foglalkozási rehabilitációs folyamat fő elemei

- **Toborzás, felkeresés és együttműködés kialakítása**
- **Az ügyfél helyzetének, képességeinek felmérése**
- **Fejlesztés és felkészítés a munkára kész állapot elérése érdekében:**
  - **Szolgáltatások biztosítása:** Tanácsadás, álláskeresési támogatás, készségfejlesztés
- **Rehabilitációs célú munkaközvetítés**
  - Akkreditált munkáltató felé
  - Nyílt munkaerő-piaci munkáltató felé
- **Programba irányítás**
  - EU-s és hazai programokba való bekapcsolás (pl. GINOP, EFOP projektek)

A szolgáltatások társadalmi és egyéni hatása

- **Cél:**
  - Motiváció, foglalkoztathatóság és munkaerő-piaci alkalmazkodóképesség növelése, felkészítés az elhelyezkedésre
  - A tartós foglalkoztatás elősegítése
  - A munkahely megtartásának támogatása
- **Módszer:** Felmérés, célmeghatározás, tervkészítés, információátadás, bátorítás, orientáció, tanácsadás, nyomonkövetés, visszacsatolás
- **Eredmények:**
  - Munkaerő-piaci integráció javulása
  - Egyéni önállóság növekedése
  - A szociális ellátórendszer terheinek csökkentése
- **Kulcslv:** az egyénre szabott, szükségletalapú megközelítés

TANÁCSADÁS folyamatának általános modellje:

5 lépés

1. **Problémadefiníció:** adatok (objektív/szubjektív), igények, „szerződés” a problémára.
2. **Tisztázás:** lényegi információk pontosítása, új adatok gyűjtése.
3. **Elemzés:** erősségek/sikerek vs. hiányok/akadályok összevetése.
4. **Szintézis:** megoldási utak (hipotézisek) előnyei/hátrányai.
5. **Megállapodás:** közös **cselekvési terv** a megvalósításra.

A szolgáltatások típusa

1. Egyéni tanácsadás

- 1.1. Foglalkozási rehabilitációs információnyújtás
- 1.2. Foglalkozási rehabilitációs tanácsadás
  - 1.2.1 Munkatanácsadás
  - 1.2.2 Álláskeresési tanácsadás
- 1.3. Foglalkozási rehabilitációs célú pályatanácsadás
- 1.4. Foglalkozási rehabilitációt elősegítő pszichológiai tanácsadás
- 1.5. Foglalkozási rehabilitációs mentori szolgáltatás

2. A csoportos tanácsadás

- 2.1. Foglalkozási rehabilitációt elősegítő álláskeresési technikák tréning
- 2.2. Képzésre történő fejlesztő felkészítés
- 2.3. Foglalkozási rehabilitációt elősegítő újraorientáló foglalkozás

3. A munkaadók részére nyújtható szolgáltatások

- 3.1. Rehabilitációs foglalkoztatási tanácsadás
- 3.2. Foglalkozási rehabilitációs célú érzékenyítés
- 3.3. Foglalkozási rehabilitációs állásbörze

Foglalkozási rehabilitációs információnyújtás

- A szolgáltatás célja: az ügyfél információellátottságának növelése
- Tartalma:
  - Tájékoztatás a foglalkozási rehabilitációról munkaerő-piaci intézményrendszerrel és szereplőkről
  - Jogszabályi környezet bemutatása
  - Támogatások, képzések, szolgáltatások lehetőségei
  - Igénybevétel feltételeinek ismertetése
- Eredmény: információhoz való hozzáférés, tudatosabb döntések, hatékonyabb munkaerő-piaci integráció

A foglalkozási rehabilitációs munkatanácsadás

A szolgáltatás célja:

A programrésztvevő munkaerő-piaci visszatérésének személyre szabott támogatása.

A tanácsadási folyamat elemei:

- Interjú: Megmaradt képességek, erőforrások és terhelhetőség feltárása
- Képzettség, szakmai tapasztalat, érdeklődési területek áttekintése
- A munkavállalást nehezítő tényezők azonosítása (egészségi, szociális, motivációs)
- **Egyéni, reális fejlesztési / munkavállalási terv** közös kidolgozása

Fókusz: az ügyfél aktív bevonása és önállóságának erősítése.

A munkatanácsadás személyes céljai az ügyfél számára

A tanácsadás segíti az ügyfelet abban, hogy:

- Külső szempontok alapján is megismerje önmagát
- Felismerje a munkavállalását akadályozó tényezőket
- Képes legyen ezek kezelésében aktívan közreműködni
- Tudatosítsa saját megmaradt képességeit és erősségeit
- Alkalmazkodjon egészségi állapotának munkavállalásra gyakorolt hatásaihoz
- Reális munkacélokat tudjon kijelölni
- Erősödjön a munkavállalási motiváció és önbizalom

A munkatanácsadási folyamat fő lépései

1. Diagnózis

Interjú, ennek keretében:

- erőforrások, érdeklődés, kompetenciák feltárása
- egészségi és munkaerő-piaci akadályok azonosítása
- környezeti támogatások és hátráltató tényezők vizsgálata

2. Célállás, azaz reálisan ellátható munkakörök meghatározása

3. Stratégia és megoldási javaslatok kidolgozása

4. Egyéni fejlesztési/munkavállalási terv készítése

DIAGNÓZIS

Komplex helyzet- és képességfeltáró interjú: kiinduló állapot feltárása

Cél: a foglalkozási rehabilitációt befolyásoló külső/belső tényezők feltárása.

Félig strukturált interjú: rugalmas, az ügyfél válaszhhoz igazodik.

Bizalmi légkör: ítékezésmentes, partneri stílus. Aktív figyelem, rugalmas kérdezés, ügyfél saját szavainak visszatükrözése. Nonverbális jelek és érzelmi reakciók megfigyelése.

Témakörök: egészségi állapot, szociális helyzet, képességek/kompetenciák, motiváció, munkavállalást gátló/segítő tényezők.

A beszélgetés menete az ügyfél reakciói szerint eltérhet az előzetes sorrendtől.

Eredmény: átfogó probléma- és erőforrástérkép, visszacsatolva az ügyfélnek.

Rögzítés: szempontok szerinti szöveges összegzés, szükség esetén pontozásos értékelés (1–10).

Interjú tartalma

- **Munkaerő-piaci előélet:** tapasztalatok, mi ment jól/rosszul, miben volt ügyes, mi okozott nehézséget.
- **Végzettség/bizonyítványok:**
- **Tudás/ismeretek** (pl. nyelv, hobbiból szerzett tudás): munkaerő-piaci relevancia.
- **Alapkészségek:** írás-olvasás, tanulási készség, kommunikáció.
- **Egészségi és mentális állapot:** terhelhetőség, előzmények, kivizsgálások.
- **Szociális helyzet:** megélhetés, lakhatás, kapcsolatok, családi dinamika.
- **Motiváció/értékek/attitűd:** belső hajtóerők, érdeklődés,
- **Önértékelés:** saját lehetőségek és megküzdőképesség megítélése.

- **Összegzés: munkavállalást akadályozó és elősegítő tényezők listája.**

Fejlesztési / munkavállalási terv

Stratégiai szint

- Az interjú eredményeire építve **meghatározza a szükségleteket** és az irányt, célt.
- Tartalmazza a **kiinduló állapotot**, fejlesztendő területeket.
- Célállapot** és fejlesztéshez szükséges, **tervezett szolgáltatások/támogatások köre**.
- Munkavállalást akadályozó tényezők** és megoldási javaslatok rögzítése.

Operatív szint:

- Egyénre szabottan rögzíti a **konkrét feladatokat és módszereket, lépéseket a szolgáltatások igénybevétele tekintetében**.
- Tartalmazza: **tevékenységek, időtartam/határidő, felelősök, közreműködők**.
- A **problémák megoldásához** kapcsolt konkrét lépések.
- Tartalmazza a **változásokat**, egyéni fejlődést, időbeli ütemezést.
- Kulcskompetenciák** fejlesztésének fókusza és a kapcsolódó lépések.

CÉLÁLLÁS kialakítása

- **Konkrét munkakör vagy foglalkozási irány** megnevezése.
- Illeszkedés: **szakmai végzettség, kompetenciák, egészségi állapot tényezőikkel kompatibilis munkakörök bemutatása, egyeztetése**
- **Piaci realitások** és az ügyfél elképzeléseinek összehangolása.

A célállás megismertetése és elfogadása fontos.

A célállás **ismételt átbeszélése** szükséges lehet a későbbi fejlesztés közben. A célállás befolyásolhatja a **munkahely-feltárást** és a szolgáltatási csomagot. Ha a körülmények változnak, a célállás **módosítható**.

A foglalkozási rehabilitációs álláskeresési tanácsadás szerepe és célja

- A munkaerő-piacra való visszatérés **közvetlen támogatása**
- A munkaerő-piaci folyamatok és lehetőségek megismerése
- Az elhelyezkedést elősegítő és korlátozó tényezők feltárása, kompenzálása
- Az álláskeresési ismeretek készségek és magabiztosság fejlesztése
- Cél: a munkakeresés felgyorsítása és a tartós munkanélküliség megelőzése

A tanácsadás központi tartalma és hangsúlyai

A folyamat során az ügyfél megtanulja:

- hogyan pozicionálja a célállását és önmagát a munkaerőpiacon;
- milyen foglalkoztatást támogató eszközök érhetők el számára;
- hogyan mérlegelje az alternatív és atipikus foglalkoztatási formákat (pl. részmunkaidő, távmunka);
- hogyan kell **önéletrajzot, motivációs levelet, álláspályázatot** készíteni;
- hogyan alkalmazzon **hatékony álláskeresési technikákat** és munkaerő-piaci stratégiákat (pl: kapcsolati tőke)

Állásinterjúra felkészítés és személyes támogatás

- Állásinterjú helyzetek modellezése
- Kommunikáció és önbemutató fejlesztése
- Munkavállalási önbizalom erősítése

Csoportos forma: Álláskeresési és munkaerő-piaci tréning

- Több résztvevőre épülő tanulási és gyakorlási tér
- Tapasztalatmegosztás és motiváció erősítése
- Aktív álláskeresési készségek és technikák begyakorlása
- Közösségi támogatás → biztonság, önbizalom

Foglalkozási rehabilitációs célú pályatanácsadás szerepe

A szolgáltatás célja:

- új vagy módosított pálya- és munkairány meghatározása
- a képzési és foglalkoztatási döntések megalapozása
- **Egészségi állapottal összefüggő, megmaradt képességekre épülő életpálya kijelölése**
- a helyi munkaerő-piaci igények figyelembevétele

A folyamat középpontjában:

- az egészségi állapot és terhelhetőség
- az egyéni kompetenciák és érdeklődés
- a reálisan betölthető munkakörök és képzések kijelölése

Képzési irány és alkalmasság vizsgálata

A képzési döntés feltételei:

- egészségi állapot + megmaradt képességek és a képzés követelményeinek összevetése
- a választott végzettség **piaci kereslete**
- tanulási előzmények és tanulási motiváció vizsgálata
- belépési szint, előismeretek, felzárkóztatási szükséglet
- csoportos vagy egyéni tanulási forma eldöntése

Eszközök: kompetencia és érdeklődés tesztek

A képzés folyamata és mentori támogatás

- A mentor szerepe: folyamatos kísérés, támogatás, visszajelzés
- A képzés megkezdésével **megnövelt intenzitású mentorálás szükséges**
- rendszeres kapcsolattartás az ügyfél + képző intézménnyel

Cél:

- bennmaradás, lemorzsolódás megelőzése
- a képzés sikeres befejezésének támogatása

Pályaválasztási és pályakorrekciós tanácsadás

Pályaválasztási tanácsadás:

- pályakezdők, első szakmát keresők számára
- pályacélok meghatározása
- Veszélyeztetett fogvatékosság, vagy korai egészségkárosodás esetén

Pályakorrekciós tanácsadás:

- már szakmai tapasztalattal rendelkezők számára
- az eredeti pálya módosítása vagy új irány kijelölése
- egészségi állapot megváltozása miatt
- a megváltozott munkaképességhez illeszkedő karrier-út meghatározása

A pszichológiai tanácsadás szerepe a foglalkozási rehabilitációban

- A munkába állást gyakran **nem csak fizikai korlátok** nehezítik
- A pszichológiai tanácsadás a belső akadályok feltárását és kezelését segíti
- Cél: az önbizalom, önértékelés, énkép és alkalmazkodóképesség erősítése
- A személyre szabott pszichológiai támogatás hozzájárul a tartós foglalkoztatáshoz

A pszichológiai tanácsadás fő tartalmi elemei

Érzelmi/személyes problémák feltárása, megoldása, amelyek akadályozzák a munkába állást;

- Az életvezetési és érzelmi nehézségek feltárása
- Megértés fejlesztése,
- Munkával kapcsolatos félelmek, bizonytalanságok kezelése
- Önbizalom és önértékelés fejlesztése
- Megváltozott munkaképességgel való együttélés támogatása
- Stresszkezelési és megküzdési technikák elsajátítása

A tanácsadási folyamat működése

- Egyéni beszélgetések biztonságos, bizalmi légkörben
- A személyes erőforrások feltárása és erősítése
- Reális és fokozatos célok kijelölése
- A tanácsadó kísérő, támogató szerepben van

A folyamat végére az ügyfél:

- érzelmileg stabilabb
- reális önértékeléssel rendelkezik
- képes a munkavállaláshoz szükséges döntések meghozatalára
- nyitottabb és magabiztosabb a munkaerő-piacon
- **megerősödik az önálló, aktív szerepvállalása**

A foglalkozási rehabilitációs mentori szolgáltatás szerepe

- Komplex, személyre szabott támogatási forma
- Ügygazda, aki tanácsot ad, segít, koordinál, szervez, nyomon követ
- Cél: a munkaerő-piaci esélyek növelése
- Segíti: munkába helyezést, beilleszkedést, munkahely megtartását
- Kapcsolódik az orvosi és szociális rehabilitációs szolgáltatásokhoz is
- **A mentor: kísérő, támogató, összekötő szereplő**

A mentori szolgáltatás működése és formái

- Rehabilitációt gátló/előrevivő tényezők feltárása,
- Szolgáltatásszervezés
- Szolgáltatásokhoz hozzáférés biztosítása,
- Motiváció fenntartása
- Folyamatos nyomon követés és kapcsolattartás
- Kapcsolattartás formái: személyes, telefonos, e-mail
- A mentor
  - segíti az információk összehangolását,
  - gyakorlatba önti az elméleti információkat
  - támogat az elakadáskor, bátorít, ösztönöz, tanácsot ad

A mentori szolgáltatás céljai és elérendő eredményei

A mentorálás hozzájárul ahhoz, hogy az ügyfél:

- tájékozódjon a rehabilitációs lehetőségekről
- a kialakított munkavállalási stratégiát végrehajtsa
- részt vegyen képzésben vagy további szolgáltatásokban
- motivált legyen az elhelyezkedésre, munkavállalásban
- a nyílt munkaerőpiacon is helyt tudjon állni
- ne morzsolódjon le a rehabilitációs folyamatból / munkahelyről

A mentori munka értéke a rehabilitáció sikerében

- érzelmi, gyakorlati és szervezési támogatás egyszerre
- a folyamatot stabilizálja és fenntarthatóvá teszi
- az ügyfél **nem marad magára** a változások közben
- a tartós foglalkoztatás egyik kulcsa

***Mentor egyben folyamatgazda és koordinátor
Ügyfélközpontúság és rendszeres visszacsatolás
Környezeti tényezők kezelése és partnerek bevonása
Kulcskompetenciák tudatos fejlesztése***

A munkaerő-kínálat fejlesztése: az ügyfél felkészítése

A foglalkoztathatóság növelésének eszközei:

- egyéni felkészítés és tanácsadás
- képzés és új végzettség megszerzése
- munkatapasztalat-szerzés támogatása
- önbizalom, alkalmazkodóképesség és álláskeresési készségek fejlesztése

A munkaadói kapcsolattartás szerepe a foglalkozási rehabilitációban

- Cél: a megváltozott munkaképességű személyeknek megfelelő munkaadó és munkakör megtalálása
- A munkaerő-kereslet és -kínálat összehangolása
- Kapcsolat a munkáltatók és a rehabilitáció szereplői között
- Kettős fókusz: ügyfél + munkaadó támogatása

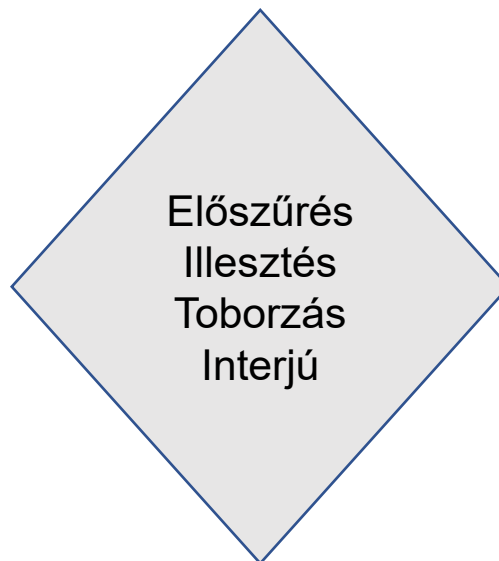
Sikeres elhelyezésekhez vezető út

Kereslet élénkítése

Munkaadók

- Kapcsolatfelvétel
- Kapcsolatépítés
- Szemléletformálás
- Tanácsadás és érzékenyítés
- Orientáció
- Állásfeltárás és ajánlatok gyűjtése
- Becsatornázás
- Utánkövetés

Kereslet és kínálat
összehangolása

Közvetítés

Kínálat bővítése

MMK ügyfelek

- Felmérés
- Motiváció
- Szolgáltatás alapú fejlesztés
- Orientáció
- Mentorálás
- Álláskeresésben történő segítség
- Munkaközvetítés
- Utánkövetés

Állásfeltárás, munkaadói kapcsolattartás és elhelyezés FOLYAMATA

1. Munkaadók szelektálása, majd kiválasztása
2. Adatgyűjtés
3. Kapcsolatfelvétel, személyes egyeztetés
4. Érzékenyítés: tapasztalat, jó gyakorlat megosztás,
5. Szemléletformálás információnyújtás
6. Foglalkoztatási tanácsadás
7. Foglalkoztatási döntés elősegítése
8. Munkakörök elemzése
9. Állásfeltárás – potenciális állásajánlatok összegyűjtése
10. Feltételrendszer tisztázása
11. Becsatornázás – célcsoport tájékoztatása
12. Előszűrés - állásprofil és munkavállalói profil illesztése
13. Közvetítés, toborzás
14. Állásinterjún történő részvétel, próbamunka, fogl.eü
15. Elhelyezkedés
16. Utánkövetés

A munkáltató megnyerése és együttműködés kialakítása

A munkáltatók támogatása és ösztönzése:

- tanácsadás, orientáció
- Tájékoztatás
- szemléletformálás és érzékenyítés
- támogatási lehetőségek bemutatása
- munkaköri adaptáció lehetőségeinek feltárása
- pozitív foglalkoztatási döntések előkészítése
- bizalomépítő, partnerségi kommunikáció, win-win helyzet bemutatása

Feladatok a munkaadók felé irányuló kommunikációban

- Munkaadók érdeklődésének felkeltése
- Tájékoztatás és érzékenyítés
- Prekonceptiók és előítéletek csökkentése
- Foglalkoztatási döntések támogatása
- Célcsoporthoz igazított munkakör-kialakítási tanácsadás

TANÁCSADÁSOK – SZOLGÁLTATÁSOK TARTALMA

- az információnyújtás,
- a munkaadói szemlélet formálása, előítéletek lebontása
- a munkaadók figyelmének felkeltése,
- a munkaadók meggyőzése,
- a foglalkoztatási döntés elősegítése,
- a munkaadók felkészítése, munkatársainak fejlesztése,
- szervezetre vonatkozó munkaerőigények feltárása,
- munkaerő-közvetítés, munkavállalói és munkaadói profilillesztés,
- a munkahely-megtartás elősegítése.

A munkaadói döntést befolyásoló pozitív érvek

A rehabilitációs hozzájárulás és gazdasági ösztönzők bemutatása

- Rehabilitációs hozzájárulás kiváltható
- Járulékkedvezmények és támogatott foglalkoztatás
- A foglalkoztatás sok esetben **költséghatékonyabb**, mint a hozzájárulás fizetése
- Konkrét adatok → meggyőzés alapja

Puha érvrendszer:

- CSR és társadalmi felelősségvállalás
- Szervezeti működés javulása
- Munkatársak tehermentesítése
- A projekt ügyfélköre motivált, friss munkatapasztalattal
- A foglalkoztatás társadalmi szemléletformáló hatása

FOGLALKOZTATÁSI DÖNTÉS ÉRVRENDSZERE

A munkaadói kapcsolattartás széles körű tevékenységének koncepciója arra épül, hogy a **megváltozott munkaképességű személyeket nem foglalkoztatható, rehabilitációs hozzájárulást fizető munkaadók meggyőzhető, pozitív példák, megerősítő jellegű információk alapján a korábbi, a foglalkoztatást elutasító szemléletük alakítható, álláspontjuk megváltoztatható.**

A munkaadói kapcsolattartás és a különböző szolgáltatások keretében az állásfeltárási intézkedéseink során a munkaadók felé tett megkeresések központi pozitív üzenetei a következők. A projekt keretében nagy létszámú megváltozott munkaképességű ügyfél vár az ismételt munkaerő-piaci belépésre, akiknek foglalkoztatása komoly hozzáadott értéket jelenthet a vállalat egészére nézve:

- **feladat ellátási racionalitással** bír – a dolgozói létszámnövekedés szervezeti szinten javíthatja a feladatellátást.
- **Munkaerő-szükséglet kielégítése \ munkaerő-hiány csökkentése**
- a megváltozott munkaképességű személyek alkalmazása olyan **kommunikációs tartalom**, melynek pozitív hatása van a brand értékére (CSR),
- szervezeti szintű folyamatokat indíthat el, melyek már rövidtávon pozitív hatással vannak a szervezet egészére,
- munkát adni egy hátrányos helyzetű embernek - erkölcsi megelégedettséget eredményezhet.

FOGLALKOZTATÁSI DÖNTÉS ÉRVRENDSZERE

- A **rehabilitációs hozzájárulás** kiváltható, ami mellett a munkaadó szinte költségmentesen foglalkoztathat megváltozott munkaképességű személyeket. A központi költségvetés bevételeit képező rehabilitációs hozzájárulásból befolyt források alapján a munkaadók több, mint 75.000 megváltozott munkaképességű személy foglalkoztatása helyett döntöttek a rehabilitációs hozzájárulás fizetése mellett. Ez nemzetgazdasági szinten 75.000 fő hátrányos helyzetű, megváltozott munkaképességű személy számára jelenthetne betölthető, üres munkalehetőséget, amennyiben a munkaadó a költséghatékony foglalkoztatás mellett dönt a rehabilitációs hozzájárulás befizetése helyett.
- Az MMK ügyfélkör **képes hozzáadott értéket teremtő munkavállalóként** érdemi munkatevékenységet végezni, és a közvetett támogatások mellett foglalkoztatásuk jóval indokoltabb lehet a munkaadók számára, mint egy nem megváltozott munkaképességű álláskereső személyé.
- A munkából frissen kikerült, a munkavégzés ritmusába és a dolgozói lét életformájába tartósan visszakerült, friss – akár releváns – szakmai tapasztalattal rendelkező, motivált ügyfélkör gyors elhelyezkedésének elősegítése releváns munkaerő-piaci szükséglet, mert sok munkaadó nehezményezte korábban, hogy munkaerő-szükségletüket nem tudja kielégíteni a jelenlegi megváltozott munkaképességű munkaerő-kínálat.

Rugalmas foglalkoztatási feltételek és közös munkakörtervezés

- Munkakör „testre szabása” az ügyfél képességeihez
- Munkaszervezés és munkarend átgondolása
- A rehabilitációs foglalkoztatási tanácsadás szerepe
- A rugalmasság a tartós foglalkoztatás kulcsa

Rehabilitációs foglalkoztatási tanácsadás szerepe és célja

- Információnyújtás és kapcsolatközvetítés
- A helyi foglalkoztatási együttműködések erősítése
- A megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatási helyzetének javítása
- A munkaerő-piaci kereslet élénkítése és álláshelyek feltárása

A szolgáltatás tartalmi elemei és megvalósítási módjai

A rehabilitációs foglalkoztatási tanácsadás eszközei:

- munkaerő-piaci információk nyújtása munkáltatóknak
- mikro-, kis- és középvállalkozások támogatása
- atipikus foglalkoztatási formák ismertetése
- álláshelyek feltárása és munkaadói kapcsolatok erősítése

Az érzékenyítés szerepe a foglalkoztatás előkészítésében

- A megváltozott munkaképességű munkavállaló sikeres fogadása és beillesztése érdekében:
- Cél: a munkaadó, vezetők és munkatársak felkészítése
- Szervezeti szemléletformálás és együttműködés fejlesztése
- A befogadó munkahelyi kultúra erősítése

Az érzékenyítő szolgáltatás tartalma és folyamata

Az érzékenyítés elemei:

- szervezet és munkakörnyezet megismerése
- érzékenyítő tréningek, célcsoport bemutatása
- munkakörelemzés és munkaszervezési javaslatok
- esélyegyenlőségi és akadálymentesítési tanácsadás

A rehabilitációs állásbörze szerepe és jelentősége

- Közvetlen találkozási lehetőség álláskereső és munkaadók között
- A toborzás és a munkába állás folyamatának gyorsítása
- A tartós munkaerő-piaci integráció támogatása
- Egyszerre több munkáltató és több álláslehetőség elérhető

A rehabilitációs állásbörze a munkáltatók számára:

- hatékony toborzási lehetőség
- közvetlen kapcsolatfelvétel potenciális munkavállalókkal
- célzott kiválasztás támogatása
- a munkaköri bevalás esélyének javítása

TANÁCSADÁSOK – SZOLGÁLTATÁSOK TARTALMA

Rehabilitációs foglalkoztatási tanácsadás

A szolgáltatás célja információnyújtással, információközvetítéssel és kapcsolatépítéssel, valamint együttműködést elősegítő tevékenységekkel hozzájárulni az adott térségben, településen a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatási helyzetének javításához, a gazdasági élet résztvevői közötti együttműködés kialakulásához. A szolgáltatás keretében a foglalkoztatást ösztönző munkaadói kapcsolattartás során rehabilitációs állásfeltárás valósulhat meg a munkaerő-piaci kereslet élénkítése érdekében. (Ide tartozik pl. munkaerő-piaci információ nyújtása munkaadóknak, mikro-, kis- és középvállalkozásoknak nyújtott foglalkoztatási tanácsadás, atipikus foglalkoztatási tanácsadás, álláshelyek feltárása, munkaadói kapcsolatok erősítése.)

Foglalkozási rehabilitációs célú érzékenyítés

A szolgáltatás célja a munkaadó felkészítése a megváltozott munkaképességű munkavállalók fogadására, beillesztésére, sikeres foglalkoztatásuk elősegítésére.

A szolgáltatás magában foglalja többek között a szervezet felmérését, az érzékenyítő tréninget, a munkakörelemzést. Hozzásegítheti a munkaadót az egyenlő esélyű hozzáférést biztosító munkahelyi környezet kialakításához, esélyegyenlőség elősegítésére irányuló tanácsadást biztosíthat (pl.: információnyújtás, egyenlő esélyű hozzáférést biztosító munkahelyi környezet kialakítását támogató műszaki, technikai tanácsadás, stb.).

TANÁCSADÁSOK – SZOLGÁLTATÁSOK TARTALMA

Foglalkozási rehabilitációs állásbörze

A rendezvényhez kötött szolgáltatás célja a munkaerő-piaci kereslet és kínálat összehangolásának elősegítése. Ennek során az állásbörzén részt vevő munkaadók és a megváltozott munkaképességű munkát kereső személyek közötti közvetlen kapcsolatfelvételre van mód, ami nagymértékben növelheti az elhelyezkedés, illetve a munkahelyi megfelelés esélyét.

Foglalkozási rehabilitációs célú munkaközvetítés

A rehabilitációs célú munkaközvetítés a munkát kereső megváltozott munkaképességű személyek és a számukra állást kínáló munkaadók találkozását segíti elő annak érdekében, hogy közöttük foglalkoztatásra irányuló jogviszony jöjjön létre. A munkaközvetítés egyéni és csoportos közvetítés formájában valósulhat meg.

Közvetítés, illesztés

Ügyfél

- Kizáró-korlátozó tényezők
- Egészségkárosodás

Minősítés

- Megmaradt képességek
- Hasznosítható, fejleszthető kompetenciák
- Munkaerő-piaci adottságok

Profiling

- Egyéni és csoportos tanácsadás
- Mentori szolgáltatás,
- Álláskeresési és megtartási kompetenciák

Fejlesztés

Munkaadó

- Munkaerő-piaci elvárások
- Érzékenyítés

Állás-
feltárás

- Kizáró-korlátozó tényezők
- Szükséges kompetenciák

Munkakör-
elemzés

- Munkaadónak nyújtható szolgáltatások, felkészítés
- Munkakör-átalakítás

Tanács-
adás

Profilillesztés

Munkaerő-piaci adottságok és elvárások,
Kizáró-korlátozó tényezők, kompetenciák

Támogatott foglalkoztatás

KIFEJEZET CÉL a nyílt munkaerő-piaci elhelyezkedés elősegítése, a tartós, fenntartható foglalkoztatás biztosítása.

A támogatás célja, hogy a foglalkozási rehabilitáció a munkahelyen valósuljon meg, és lehetőség szerint:

- a) felkészítse a munkavállalót a nyílt munkaerő-piaci foglalkoztatásra (támogatott munkahely megszűnését követő tranzitálás), vagy***
- a) megvalósuljon a támogatást követően a munkavállaló tartós, támogatás nélküli foglalkoztatása a támogatott munkaadónál.***

Támogatott foglalkoztatás

- Támogatást előre kell igényelni, formanyomtatványon megfelelő kérelmet kell benyújtani a felvenni kívánt lakóhelye szerint illetékes szervhez.
- A támogatás és az egyéb adókedvezmények – a jogszabályi előírásoknak megfelelően – egyidejűleg **érvényesítendő**.
- A támogatás kifizetése havi rendszerességgel, a tényleges kifizetések igazolása alapján, utólag történik.
- De minimis vagy csoportmentességi rendelet alapján
- Támogathatósági feltételek: köztartozásmentesség, rendezett munkaügyi kapcsolatok, átláthatóság, foglalkoztatás nettó bővülése (új munkaviszony), biztosíték, stb.
- Támogatást nem feltétlenül állapítunk meg minden érdeklődő munkaadónak – **mérlegelési jogkörben meghozott döntés!**

Támogatott foglalkoztatás

2023 óta nincs célcsoportnak dedikált támogatott foglalkoztatási program

- Csak a fejlesztő foglalkoztatás és az akkreditált munkaadóknak nyújtott támogatás

JELENLLEG elérhető:

- Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat bértámogatásai a szolgáltatáskérőként nyilvántartásba vett MMK személy foglalkoztatásához: (6 hónap, 50% int.)
  - **30 alattiak: Ifjúsági Garancia Plusz Program**
https://nfsz.munka.hu/cikk/4271/Ifjusagi_Garancia_Plusz_Program_Bertamogatasi_szolgaltatasai
  - **30 felettiek: GINOP Plusz-3.1.1-23 A munkaerő-kínálat bővítése és fejlesztése**
https://nfsz.munka.hu/cikk/4176/A_munkaerokinalat_bovitesi_es_fejlesztese_GINOP_PLUSZ31123

KÉPZÉSEK

A megváltozott munkaképességű személyek alacsony munkaerő-piaci részvételének legfőbb okai közé sorolható

- az elavult szakképzettség problematikája, valamint
- a célcsoport alacsony motivációs és aktivitási szintje a tanulás és az új szakképzettség megszerzésére,

Komoly problémát jelent továbbá az alacsony iskolázottsági szint mellett a digitalizált világgal való lépéstartás, a képzések követelményrendszerének betartása, elsajátítása.

A célcsoport részéről sok esetben azonosítható az új ismeretszerzéshez kapcsolódó tanulás elutasítása is, melyhez a szellemi és fizikai egészségi állapotuk romlása és a mobilitási nehézségeik is hozzájárulnak.

KÉPZÉSEK

Az NSZI a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaival kapcsolatos eljárási szabályokról szóló 327/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet rendelkezéseinek megfelelően az általa üzemeltetett elektronikus felületen minden év elején közzéteszi a tárgyévben a rehabilitációs ellátásban részesülő személyek és a rehabilitációs szolgáltatást kérő személyek (a továbbiakban együtt: rehabilitációs szolgáltatásban részesülő személyek) számára támogatható képzések és szolgáltatások körét.

**JELENLEG FORRÁS (EU-s projekt) HIÁNYÁBAN
NEM TÁMOGATHATÓ KÉPZÉS**

KÉPZÉSEK

NFSZ munkaerő-piaci programjaiban:

- **30 alattiak: Ifjúsági Garancia Plusz Program**
- **30 felettiak: GINOP Plusz-3.1.1-23 A munkaerő-kínálat bővítése és fejlesztése**

csak regisztrált álláskeresőknak nyújtható képzési támogatás.

- MMK személyek az ellátásuk megtartás mellett nem vehetőek nyilvántartásba álláskeresőként.
- Ellátásban nem részesülő (de komplex minősítés alapján MMK) személyek számára nyújtható képzési támogatás.

MUNKAHELYI REHABILITÁCIÓS MENTOR

Képzés

III. Modul

**3. A megváltozott munkaképességű munkavállalók
munkahelyi kihívásai és az ezekre adható segítői válaszok**

A megváltozott munkaképességű munkavállalók munkahelyi kihívásai és az ezekre adható segítői válaszok

A megváltozott munkaképességű dolgozók sikeres és eredményes munkahelyi beilleszkedését segíti, ha a foglalkoztató rendelkezik munkahelyi beillesztési stratégiával, vagyis tudatosan, előzetesen kialakított eljárásokkal és módszerekkel a különböző szükségletű munkavállalók beilleszkedésének támogatása érdekében.

A munkahelyi beillesztési stratégia két fő, egy általános és egy egyéni szakaszból áll. Az általános szakasz minden új belépőt érint, az egyéni szakasz a betöltendő munkakörhöz igazodik.

A befogadó munkahelyi környezet kialakítása, a sikeres munkahelyi beillesztés kétirányú folyamat; egyszerre fogalmazunk meg elvárást a munkavállaló felé, de ugyanakkor a munkahelynek, a munkatársaknak is aktívan közre kell működniük a beilleszkedési folyamat sikeressége érdekében.

Módszerek:

- Segítő-támogató kommunikáció
- Kommunikációs technikák
- Konfliktuskezelés = Thomas-Killmann-féle stratégiák (versengő, probléma megoldó, kompromisszum kereső, elkerülő, alkalmazkodó)
- Életvezetési tanácsadás
- Együttműködési és problémamegoldó képességek
- A megmaradt funkciók felismerésének elősegítése, fejlesztése

A megváltozott munkaképességű személyek beilleszkedésének jelentősége

- A sikeres munkahelyi integráció alapja a tudatos, alapos előkészítés.
- A foglalkozási rehabilitáció célja, hogy az egyén képességei, adottságai és a munkaköri követelmények összhangba kerüljenek.
- A „megfelelő embert a megfelelő helyre” elv a teljes rehabilitációs folyamat vezérfonala.
- A beillesztés nemcsak a munkavállaló, hanem a munkáltató felkészítését is jelenti.
- A mentor feladata, hogy mindkét fél érdekeit és korlátait átlássa.
- A jó előkészítés növeli a megtartást, a lojalitást és csökkenti a fluktuációt.
- Az integráció folyamata mindig kétirányú: a dolgozó és a munkakörnyezet is alkalmazkodik.
- A beilleszkedés hiányosságai hosszú távon teljesítményromláshoz és konfliktushoz vezetnek.
- A sikeres integráció a foglalkozási rehabilitáció egyik kulcsmutatója.

A munkahelyi beillesztési stratégia felépítése

- A tudatos szervezet rendelkezik írásos beillesztési stratégiával.
- Ez két fő szakaszból áll: általános és egyéni.
- Az általános szakasz minden új dolgozóra vonatkozik, a vállalati működésre fókuszál.
- Az egyéni szakasz az adott munkakör és személy sajátosságaihoz igazodik.
- A mentor koordinálja az egyéni program kialakítását.
- A beillesztés célja: az információk, szabályok, elvárások megértése és elfogadása.
- A stratégia része a visszajelzés és a fokozatos önállósítás.
- A munkáltató és a mentor közösen határozzák meg a beillesztési célokat.
- A strukturált beillesztés csökkenti a félreértéseket, növeli a biztonságérzetet.
- A mentor a folyamat során mediátorként és oktatóként is működik.

Az általános beillesztési szakasz elemei

- A munkaidő-szabályozás, munkaközi szünetek, szabadság, betegség-bejelentés megismertetése.
- A munkahely fizikai környezetének, a feletteseknek és munkatársaknak a bemutatása.
- A munkavédelmi szabályok ismertetése, munkahelyi kockázatok tudatosítása.
- A szervezet felépítése, működése, szokásai, írott és íratlan szabályai.
- Az új dolgozó bevezetése a szervezeti kultúrába.
- Találkozók a közvetlen vezetővel, célok és feladatok áttekintése.
- Az általános beillesztés lezárásaként a mentor felméri a megértés szintjét.
- A beilleszkedési szakasz sikere a munkavállaló biztonságérzetében mérhető.

Az egyéni beillesztési szakasz és a mentor feladatai

- A program mindig a munkakör sajátosságaihoz és a munkavállaló igényeihez igazodik.
- Az új feladatok, elvárások, teljesítménymérési módszerek ismertetése.
- A mentor tanítja be a dolgozót, vagy felügyeli a betanítást.
- Visszajelzést ad a fejlődésről, nehézségekről, javaslatot tesz módosításra.
- Használható eszközök: piktogramok, színkódok, leírások, időzítők, vizuális táblák.
- Példa: színkódos takarítórendszer, munkafolyamat-rajzok, teljesítményidők.
- A mentor figyeli a valós megértést, nemcsak az információátadást.
- A cél: reális, de ösztönző elvárások meghatározása.

Befogadó munkahelyi környezet és adaptáció

- A befogadás kétirányú: a dolgozó és a munkahely egyaránt alkalmazkodik.
- A befogadó környezet csökkenti a stresszt és növeli a hatékonyságot.
- Példák adaptációra:
  - hallássérült dolgozónak fényjelzés,
  - látássérültnek nagyító,
  - autista munkavállalónak nyugodt munkasarok,
  - figyelemzavar esetén pihenőidő beiktatása.
- A mentor a szükséges módosításokat javasolja a vezetőnek.
- A változtatások célja: akadályok csökkentése, a teljesítmény fenntartása.
- Az adaptáció folyamatos folyamat, a munkaképesség állapotával együtt változik.
- A befogadó szervezet hosszú távon versenyelőnyt élvez.

A segítő kommunikáció jelentősége

- A kommunikáció alapvető emberi jog és a segítő munka kulcsa.
- Minden kommunikáció interakció – visszacsatolás nélkül nincs megértés.
- A segítő kommunikáció formai elemei: artikuláció, hangerő, ritmus, moduláció.
- Tartalmi követelmények: konkrét, egyszerű, átlátható mondanivaló.
- A mentor nyelvezete mindig az ügyfél szintjéhez illeszkedjen.
- Kerülni kell a szakzsargont, idegen kifejezéseket, elvont utalásokat.
- Fontos az érthetőség és az egyéni kommunikációs akadályok felismerése.
- Szükség esetén speciális segédeszközök: képkártyák, jelnyelv, applikációk.
- A kommunikáció célja nem a tájékoztatás, hanem a megértés biztosítása.
- A mentor empátiával, figyelemmel és türelemmel közvetít.

Kommunikációs technikák és stílus

- A hatékony segítő kommunikáció hitelességen alapul.
- A kongruencia: összhang a verbális, vokális és testbeszéd között.
- A mentor legyen természetes, nyílt, önazonos.
- A kommunikáció tudatossága és kompetenciája fejleszthető.
- A tudatosság a kommunikációs szándék megértéséből fakad.
- A kompetencia a begyakorolt mikro-készségek gazdagságától függ.
- A mentor feladata: kipróbálni, mely kommunikációs formák hatékonyak nála.
- A visszacsatolás és az értelmezés ellenőrzése kötelező lépés.
- A hitelesség alapja: amit mondunk, és ahogyan mondjuk, az összhangban legyen.
- A kommunikáció fejlesztése a mentori önismeret része.

Támogató verbális kommunikáció

- Az empátikus meghallgatás a segítő beszélgetés alapja.
- A mentor a beszélőre, az érzéseire és a problémájára fókuszál.
- Rövid reagálásokkal, nyitott kérdésekkel segíti a kifejezést.
- A visszatükrözés, tisztázás és összegzés növeli a megértést.

A verbális és érzelmi tartalom gyakran eltér – a mentor ezt tudatosítja:

- Az empátia nem jelent egyetértést, hanem a másik szempont megértését.
- A megszólítás legyen tiszteletteljes és kölcsönösen elfogadott.
- A kommunikáció mindig közvetlenül az ügyfélhez szóljon.
- Bizalmas témákhoz zárt, nyugodt környezet szükséges.
- Az ítélkezésmentes attitűd a segítő kapcsolat alapja.

Támogató nonverbális kommunikáció

- A nonverbális jelek segítik a metakommunikációt és az érzelmi kifejezést.
- Csatornái: tekintet, arckifejezés, testtartás, gesztusok, hangminőség.
- A paralingvisztikai jelzések (hangerő, tempó, ritmus) a bizalmat erősítik.
- A szemkontaktus legyen természetes, az ügyfél igényeihez igazított.
- Az arc mimikája tükrözze a figyelmet és empátiát.
- A testtartás legyen nyitott, a gesztus nyugodt és megerősítő.
- Fogytékossággal élő ügyfeleknél figyelembe kell venni a speciális igényeket.
- Az érintés kulturálisan szabályozott, mindig az ügyfél beleegyezése szükséges.
- Rövid, világos, cselekvő mondatok használata segíti a megértést.
- A pozitív nonverbális viszonyulás biztonságérzetet kelt.

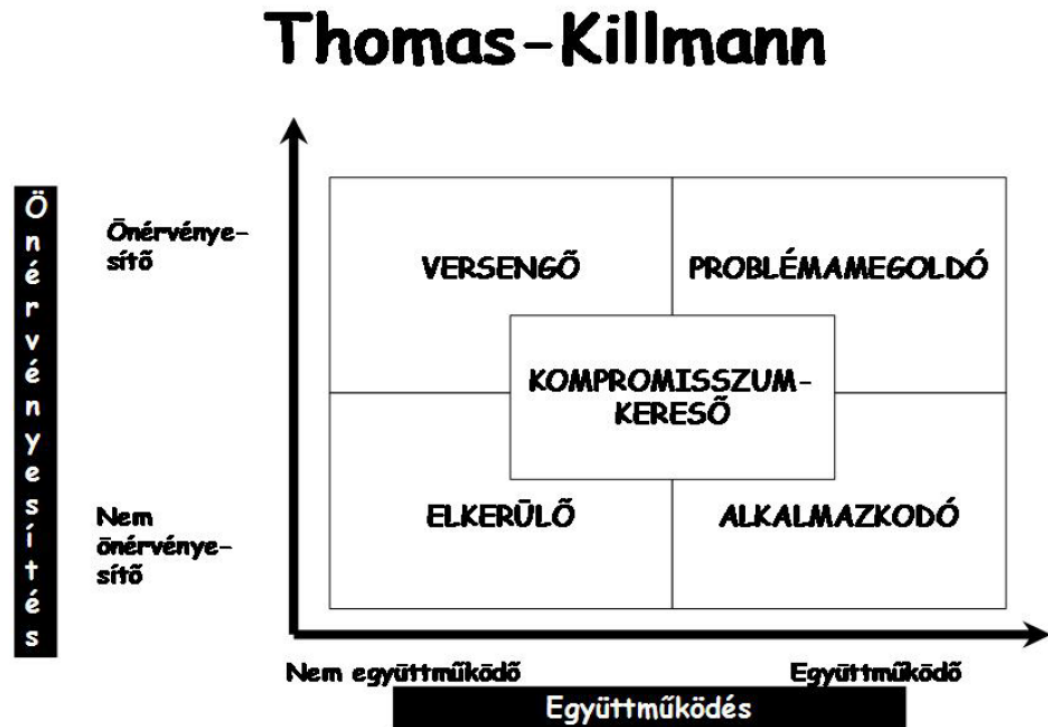

Konfliktusok jellege és szerepe

- A konfliktus ütköző igények, célok, érdekek találkozása.
- Nem feltétlen negatív: felszínre hozza a rejtett problémákat.
- A megoldás vagy a kudarc határozza meg, fejlődést vagy feszültséget okoz.
- A konfliktushelyzet a változáshoz és alkalmazkodáshoz is vezethet.
- Típusok: látszat-, perem-, központi-, extrém konfliktus.
- A mentor szerepe: a konfliktus megelőzése, felismerése, kezelése.
- A kommunikáció minősége alapvetően befolyásolja a kimenetet.
- A konfliktusra mint fejlődési lehetőségre érdemes tekinteni.

Konfliktuskezelési stratégiák a mentori gyakorlatban

- A konfliktuskezeléshez többféle modell és stratégia létezik.
- Gordon-féle modellek: győzelemre törekvő, ráhagyó, kompromisszumkereső (win-win).
- Thomas–Kilmann-féle tipológia: versengő, problémamegoldó, kompromisszumkereső, elkerülő, alkalmazkodó.

Thomas–Kilmann-féle tipológia:

- A versengő típus a győzelmet tartja szem előtt – gyakran konfliktusokat mélyít.
  - Az elkerülő nem konfrontál, hanem halogat vagy kivonul a helyzetből.
  - Az alkalmazkodó lemond saját érdekeiről, hogy fenntartsa a kapcsolatot.
  - A kompromisszumkereső kölcsönös engedményekkel egyensúlyt teremt.
  - A problémamegoldó a nyílt kommunikációra és kölcsönös előnyre épít.
-
- A mentor célja: a helyzethez illő stratégia kiválasztása, mediációval kísérve.
  - A win-win szemlélet hosszú távon bizalmat és fejlődést hoz.

A konfliktusmegoldás folyamata

- A hatékony konfliktuskezelés lépései:
  - ✓ A probléma tudatosítása.
  - ✓ Az okok és érdekek feltárása.
  - ✓ A másik fél nézőpontjának megértése (szempontváltás).
  - ✓ Lehetséges megoldások feltérképezése.
  - ✓ A legmegfelelőbb megoldás kiválasztása.
  - ✓ A megoldás utólagos értékelése.
- A mentor szerepe: közvetítő, facilitátor és megfigyelő egyszerre.
- A konfliktus során a kommunikáció minősége döntő.
- Az empátia és a türelem segíti a bizalmi légkör fenntartását.
- A cél nem a győzelem, hanem a kölcsönös elfogadás és tanulás.
- A sikeres konfliktuskezelés erősíti a munkahelyi kohéziót.

A mentor mint mediátor

- A mentor gyakran mediátor szerepet tölt be a munkahelyen.
  - A mediáció célja: a kommunikáció fenntartása és a felek közelítése.
  - A mediátor nem dönt, hanem segíti a közös megoldás megtalálását.
  - Biztonságos, ítéletmentes környezetet teremt a párbeszédhez.
  - Segíti a feleket abban, hogy túllépjenek a merev álláspontjaikon.
-
- Edward de Bono szerint a harmadik fél segíti a gondolkodás új szintre emelését.
  - A mentor nem az egész életre, csak az adott vitás helyzetre fókuszál.
  - A mediáció sikerét a szemléletváltás és a kommunikáció újraindulása jelzi.
  - A cél: rendezett viszonyok, megtartott együttműködés.

Életvezetési tanácsadás a foglalkozási rehabilitációban

- Az életvezetési tanácsadás célja: a munkahelyi beilleszkedést akadályozó problémák kezelése: A mentor segíti az ügyfelet a mindennapi élethelyzetekhez való alkalmazkodásban.
- A hangsúly a munkavégzésre ható tényezőkön van – nem általános terápián!
- A problémák két csoportja:
  - amelyek befolyásolják a munkát → kezelni kell,
  - amelyek nem → tájékoztatás elegendő.
- Példák: rendszeres késés, figyelemzavar, stressz, időgazdálkodási gondok, teljesítményre ható tényezők.
- A mentor saját kompetenciahatárait nem lépheti át.
- A cél: a munkahelyi teljesítményt befolyásoló tényezők javítása.
- A tanácsadás során a mentor mindig fejlesztő, nem ítélező attitűddel dolgozik.

Együttműködés a segítő hálózattal

- A mentor munkáját külső segítő szervezetek támogathatják. Fontos partnerek lehetnek pl:
  - rehabilitációs hatóság
  - szociális szolgáltatók, családsegítő szolgálatok,
  - esélyegyenlőségi szolgáltatások
  - karitatív és érdekvédelmi szervezetek (SINOSZ, ÉFOÉSZ, MEOSZ),
  - helyi önkormányzatok,
  - munkaügyi központok.
- Együttműködés célja: gyors és hatékony segítség a válsághelyzetekben.
- Példák: anyagi krízis, lakhatási gond, egészségügyi probléma, segédeszköz igény.
- Komplex esetekben hasznos az esetkonferencia: több szakember közös egyeztetése.
- A mentor kezdeményezheti, de nem irányíthatja a többi szervezetet.
- A jó együttműködés csökkenti a túlterheltséget és javítja a hatékonyságot.

A facilitátor szerep és a változáshoz való alkalmazkodás

- A modern mentori szerep lényege: segíteni az alkalmazkodást a gyorsan változó feltételekhez.
- A hagyományos minták sok esetben már nem működnek.
- A mentor segíti az ügyfelet abban, hogy megtalálja saját, adaptív válaszait.
- A cél: az önálló döntéshozatal képességének fejlesztése.
- A facilitátor nem ad megoldást, hanem kérdez, tükröz, ösztönöz.
- A rugalmasság, kreativitás és önreflexió fejlesztése alapvető cél.
- Az új generációk más megküzdési formákat alkalmaznak – ezeket ismerni kell.
- A mentor szerepe a személyes fejlődés kísérése, nem a helyettesítés.
- A facilitálás eredménye: az ügyfél saját stratégiát dolgoz ki a problémára.

Felhatalmazás és etikai korlátok

- A segítő munka egyik alaptétele: csak azzal a problémával foglalkozhatunk, amire felhatalmazást kaptunk.
- A mentor két ügyféllel dolgozik: a munkavállalóval és a munkáltatóval.
- A munkáltatóval való függőségi viszony etikai kihívást jelenthet.
- Minden beavatkozás az érintett személy beleegyezéséhez kötött.
- Példa: kezelőorvossal való kapcsolatfelvétel csak az ügyfél írásos hozzájárulásával.
- A felhatalmazás megszegése súlyos szakmai-etikai vétség.
- A személyes információk kezelése a titoktartás szabályai szerint történik.
- A mentor felelőssége: az adatkezelés, bizalom és szakmai integritás megőrzése.

Támogatott döntéshozatal és autonómia

- A támogatott döntéshozatal új jogintézmény a fogyatékosügy rendszerben.
- Célja: a döntési képesség csökkenése esetén is megőrizni az önrendelkezést.
- A gyámhatóság rendelhet ki támogatót az egyes ügyletek intézéséhez.
- Az érintett személy teljes cselekvőképességgel rendelkezik – nem helyettesített.
- A mentor szerepe: megértetni a döntések következményeit és segíteni a mérlegelést.
- A támogatott döntéshozatal a segítő beavatkozás egyik legdemokratikusabb formája.
- Az autonómia tiszteletben tartása az etikus mentori munka alapja.
- A mentor segíthet a folyamatban, de a döntés mindig az ügyfélé.
- A cél: önálló, tudatos, felelős döntéshozatal támogatása.

Együttműködés és megküzdés (coping) a munkahelyen

- Az együttműködés a közös célért végzett munka kulcsa.
- Szintek: alap (aktív részvétel), közép (segítés, kritika elfogadása), emelt (koordináló szerep).
- A hatékony együttműködés feltétele a bizalom, kommunikáció, empátia.
- A mentor felismeri, ha a dolgozó nehezen képviseli érdekeit vagy túlzottan engedékeny.
- A rugalmatlanság, izoláció vagy alulmotiváltság kezelése egyéni megközelítést igényel.
- A megküzdés (coping) a stresszel és terheléssel való megbirkózás képessége.
- Két fő típus:
  - Érzelemközpontú: feszültség csökkentése, megnyugvás, önkontroll.
  - Problémaközpontú: a helyzet átalakítása, célmódosítás, megoldás keresése.
- A mentor megtanítja a megfelelő megküzdési technikákat: légzéstechnika, szünet, mozgás, kommunikáció.
- A megküzdési képesség fejlesztése kulcs a hosszú távú foglalkoztathatósághoz.

A megmaradt funkciók felismerése és fejlesztése

- A komplex minősítés az alapidokumentum a funkciók és korlátok feltérképezéséhez.
- Cél: a rehabilitálhatóság és a foglalkoztathatóság személyre szabott értékelése.
- A vizsgálat orvosi, foglalkozási és szociális szempontokat egyesít.
- A mentor szerepe: a munkakör esetleges újragondolása a változó képességekhez.
- A képességvizsgálat célja a fejleszthető funkciók azonosítása.
- Eszközök: képességfelmérő feladatok, munkakipróbálás, munkaszimulátor (ERGOS).
- Példák: finommotorika, térlátás, koncentráció, szabálykövetés.
- A visszajelzés konkrét, megerősítő és fejlesztő jellegű legyen.
- A cél: az egyén kompetenciáinak tudatosítása és erőforrásainak erősítése.

SLACHTA MARGIT
NEMZETI SZOCIÁLPOLITIKAI INTÉZET

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

Vizkeleti Szabolcs

Slachta Margit

Nemzeti Szociálpolitikai Intézet

SLACHTA MARGIT
NEMZETI SZOCIÁLPOLITIKAI INTÉZET

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

Barabás Kristóf

Slachta Margit
Nemzeti Szociálpolitikai Intézet
Fogyatékoságügyi Igazgatóság